

שנים לעקירה
מגוש קטיף
וצפון השומרון

אתגתא

בשבע 1055 | ט' באב תשפ"ג, 27.07.23

דיקלה דיקשטיין גליעד נעקרה מחולות גני טל, והיום מחברת לשם את הלבבות במופע אישי // עניין אישי, רבקי גולדפינגר

למה אני שוחה רק על הגב, ואיך זה קשור לחציית הירדן // יאיר יעקבי

אור: שאול גיד

המזהבכה הכחזמה

הקמת כורום קהלת, עבודת דוברות בכנסת, מיסוד העליות להר הבית, מגורים דווקא בלב קהילה חילונית ותיירות ביישוב קטן בבנימין: חמישה גברים ונשים מספרים כיצד הפצע העמוק של העקירה מגוש קטיף והשומרון הוליד אצלם יציאה לשליחות משנה חיים // עפרה לקס

**מיידיו!
דירת 2.5 חד'
+ מרפסת סוכה**

משנת 1995

נווה שלם

**בית דיור מוגן לגיל הזהב
בשכונת ארנונה הוותיקה והיוקרתית בירושלים.**

- ◆ דירות איכותיות בסטנדרט גבוה עם מרפסות וגינות
- ◆ שירות רפואי מקצועי
- ◆ צוות מסור הדואג לדיירי הבית 24 ש' ביממה, באווירה משפחתית
- ◆ פעילות חברתית מגוונת
- ◆ במקום ניתנים כל צרכי הגיל השלישי

קורא הדורות 27 ירושלים, 050-5246077 | טל': 02-6737993
neve.shalem@gmail.com - www.neve-shalem.co.il

חג של חתונות

פגשים אן עז

עם עשרות אלפי חתונות,
וכשכמעט כל הפנויים פנויות
הדתיים רשומים באתר,
השתדלות אמתית בתקופה הזאת,
זה להתמיד בשליש גן עדן!
האתר היחיד שמוכן להתחייב -
מחתנים הכי הרבה זוגות בישראל!

הייתי המון שנים באפליקציה של שלישי גן עדן ונפגשתי עם לא מעט בחורים. בתחילת השנה, בתקופת החגים התארכה אצלינו דודה שלי, שלרוב לא מביעה את דעתה על חיי הרווקות שלי. הפעם היא פנתה אליי ודיברה איתי על זה בצורה מאוד ישירה, היא אמרה לי שאני מאוד ברינית, וכדאי להתחיל ליזום דברים ולקחת אחריות ויותר לזרום על מנת באמת למצוא.

אחרי השיחה החלטתי להירשם שוב לאתר ולרכוש מנוי ואז במקרה, בהשגחה מכוונת, פתאום קלטתי פרופיל חדש, ראיתי את אור. הייתה לי הרגשה ממש טובה, עשיתי לו לייק, והוא ראה וכתב לי בחזרה, הייתה זרימה ורגע, משהו שהרבה זמן לא חוויתי :) הכרתי אותו באפריל, בתקופה שלפני הסגר שהיה לקראת פסח, הייתה שנה מורכבת מצד הקורונה ודווקא כשהמציאות הטבעית לא התנהלה בחוץ כרגיל, אנחנו חוונו בפנים התחלה של חיבור מדהים שרק הוסיף המשיך והתפתח.

אחרי שלושה חודשים הוא הציע לי נישואין ו-3 חודשים אחרי ההצעה, התחתנו. היום ב"ה אנחנו נשואים כבר שנה וחצי, זכינו לילדה מדהימה שרוויים ממנה נחת ואושר. הייתה לנו דרך שונה בהיכרות, אני הייתי המון שנים באתר ואור זמן, אנחנו תמיד צוחקים על זה שכל אחד עבר מסלול אחר, אבל בסופו של דבר, הכל מדויק באותו הזמן שצריך להגיע. וזה המקום להודות לה, שפתח לי את הלב לנסות מחדש, ולצוות שלישי גן עדן על כל עבודת הקודש שאתם עוסקים בה יום יום, וזוכים לראות עשרות אלפי זוגות שיוצאים תחת ידכם, תבורכו ותמשיכו לעשות חיל!

לכל מי שנמצא באתר, שינוי מתחולל מבפנים, ביכולת שלכם לרצות, ליזום ולעשות. אל תחכו, שזה יגיע, תייצרו פרופיל, תשקיעו, תפנו ובעיקר תשחררו טרסר ולחץ כדי לפנות מקום אמיתי ללב, לחיבור אמיתי שבעזרת ה' יבוא.

אור ואדווה.

אני עדן והכרתי את בעלי בשלישי גן עדן :) אני מספרת בגאווה שהכרתי באתר המקסים שלכם וממליצה לכולם לנסות. בגיל 22, אמא שלי האלופה הניעה אותי להירשם לאתר, אמרה לי: "מה איכפת לך, פשוט תנסי!!!" ובאמת התחברתי מתוך מחשבה שאין לי מה להפסיד, מקסימום אני נמצאת במקום שמקדם אותי בתהליך החיפוש, ואז ראיתי ש"משה בן 26", שלח לי הודעה ומשם זה פשוט זרם בטבעיות ובאופן מיוחד ונפלא.

נפגשנו והוא היה בדיוק הטעם שלי, מה שחיפשתי :) התחתנו בר"ח אלול, וזה המקום להודות לקב"ה שפתח לנו את המזל דרככם. מצד הרשמה לאתר הכרויות, אין מה להפסיד, פשוט לזרום ולהיות פתוחים ולא להיות מקובעים לדעות קדומות וסטריאוטיפים כי זה פשוט לא נכון, מלא אנשים איכותיים נמצאים שם. גם אני בהתחלה נרשמתי לאתר וחשבתי שיש שם מגוון של אנשים שלא קשורים אליי, אך בסופו של דבר, זה עניין של חיבור טבעי והתאמה אישית ולכן צריך להיות ממוקדים בחיפוש ולדייק את הרצון והפרופיל האישי שלכם.

ממליצה לנסות כי אין מה להפסיד ואם המזל שלך נמצא שם דרך האתר, הרווחת וזכית בגן עדן פרטי משלך.

משה ועדן.

התחלתי עם בעלי, שלחתי לו הודעה ואחרי 8 חודשים הגיעה ההצעה :) הרבה זמן רצינו לעצור ולכתוב תודה רבה, לאתר שלישי גן עדן שבזכותם אנחנו נשואים 5 חודשים באושר גדול. אז איך הכול התחיל? הייתי בת 34 ובעלי באותו גיל שלי.

בחדש אוגוסט 2021 ראיתי באתר את יקיר, הוא היה נראה לי בחור מתוק ומקסים ושלחתי לו הודעה. זאת ההזדמנות להגיד לכל הבנות אל תחכו שישלחו לכם הודעה, אם אתן רואות מישהו נחמד תשלחו הודעה אליו ותנסו. אז אחרי ששלחתי הודעה יקיר החזיר לי התכתבו קצת באתר ומשם יצאנו לדרך. אחרי 8 חודשים ביחד הגיעה ההצעה. ב"ה בט"ו באב תשפ"ב עמדנו תחת החופה :) תודה לריבוננו של עולם שזיכה אותנו להכיר אחד את השנייה, תודה לאתר שלישי גן עדן שבלעדיכם לא היינו מכירים. תודה לבעלי המדהים שבחר בי מכל הנשים שבעולם.

ולרווקים ולרווקות מאחלים שיהיו בשורות טובות בקרוב, אל תתייאשו זה יקרה!

יקיר ונטע.

שלישי גן עדן
אתר ההכרויות למגזר הדתי

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

דברו על לב תל אביב

מדינת ישראל ניצלה מהפיכה צבאית. מה עושים עכשיו?

הרי מה היה לנו השבוע? עמידה איתנה (אחרי הכניעה הקודמת) של נתניהו מול איומי הסרבנים על שר הביטחון, נכון? ומה הנרטיב בתקשורת? נתניהו נכנע ליריב לויין הקיצוני. הנה, תראו את הצילומים מההצבעה בכנסת, איך גלנט מנסה למתן את יריב לויין, אבל זה בשלל. והכול מעל הראש של נתניהו. כמה אפשר לעוות את המציאות? הרי גלנט לא ניסה למתן. גלנט ניסה שוב להתקפל. להפך את הנאמנות שלו לבוחריו בליכוד. הוא יודע כמה התיקון הזה של מערכת המשפט - כלומר הפרומיל הקטן שנשאר ממנו, אחרי שהוא התקפל בפעם הקודמת - חשוב. לפני הבחירות הוא דיבר בלהט על חשיבות הרפורמה המשפטית. והוא כמובן נגד סרבנות ויודע כמה המהלך הזה מסוכן ומכרסם מבפנים בצה"ל ובשלטון החוק. אבל כנראה החברה מהאליטה הצבאית שבתוכה הוא חי מאז שנות השבעים, שינו את דעתו. יפי הבלורית והכרס, לובשי החולצות עם הסימאות הלוחמניות נגד הממשלה, ישבו עליו חזק, והוא ניסה שוב לגרום לנתניהו להתקפל מול האיומים שלהם. רק שהפעם נתניהו לא נכנע. אז לצייר עכשיו את נתניהו כחלש ונסחט? עולם הפוך שידרתי.

ואז מגיעים התיאורים של הכתבים על השמחה לאיד במליאה. תראו איך הם עושים סלפי עם יריב לויין צורר הדמוקרטיה. ואתה רואה אנשים בימין שאוכלים את הספין הזה ומגיבים "בושה, לא זו דרכנו!". סליחה, מה הבעיה בסלפי הזה?

הגדילה לעשות כתבת של ערוץ 13, לא זוכר את שמה, שדיווחה באמפתיה גדולה על אירוע הקפיטול המקומם של מאות אנרכיסטים שניסו לעלות על הכנסת בזמן ההצבעה, ואמרה "אני פה עם אנשי המחאה המפגינים שנאבקים בחום הכבד נגד החוק, וקשה שלא לחשוב על חברי הכנסת המנותקים שנמצאים שם במליאה הממוזגת". מדינה בטלטה.

5 ובאותם רגעים ממש נאם במליאה שר המשפטים הממוזג יריב לויין. הוא תמיד שומר על קור רוח, על ענייניות: "דלתי הייתה ונשארה פתוחה לרווחה", הוא הצהיר, "אני שם וקורא לך, יושב ראש האופוזיציה יאיר לפיד, ולך, חבר הכנסת בני גנץ, ולכל אחת ואחד מראשי סיעות האופוזיציה - יש לפנינו פגרה ארוכה, בואו ננצל אותה".

הלואי שכל המבוהלים השבוע היו מקשיבים לנאום הזה בלב פתוח. "הצעת החוק המונחת בפניכם איננה ההצעה המקורית שהצגתי בחודש ינואר", הוא אמר. "אחרי חודשים ארוכים של דיון ציבורי שלא היה דומה לו בהיקפו, ולאחר דיונים רבים וארוכים בכנסת, מובאת בפנינו הצעה חשובה, משמעותית, שלוקחת בחשבון גם את ההערות והעמדות שנשמעו מצד האופוזיציה".

ובהמשך, בעזרת השוואה למערכת המשפט של מדינות אחרות (באף מדינה אין עילת סבירות כמו אצלנו), וציטוטים של שופטים שחולקים על ברק, כמו למשל הנשיא שמגר ("אם כל נושא - החל מן התקציב לפריטיו וכלה בבניית שיכונים, מטוסים וטנקים - יוכרע לפי מבחני סבירות שבית המשפט חורץ את הדין לגביהם, יהיה בכך כדי ליצור ריכוז סמכויות, שיבטל, הלכה למעשה, את יכולת התפקוד של הרשויות האחרות"), ובעזרת דוגמאות מפסקי דין (כמו למשל ביטול של החלטת ועדת שרים לגרש בן משפחה של מחבל לעזה בטענה שהיא בלתי סבירה, ביטול החלטה של שר הפנים לאסור כניסה של פעילת BDS, ביטול החלטה של שר הביטחון לאסור כניסת משפחות מחבלים לטקס יום זיכרון אלטרנטיבי) - בעזרת כל אלה הסביר לויין במתינות כמה בעייתית היא עילת הסבירות: "שימוש בעילת הסבירות לא רק שהוא עניין של השקפת עולם ולא

יום שחור לדמוקרטיה הישראלית. העמודים הראשונים הקנויים של העיתונים השבוע

צריך ללמוד מהם. הם ערוכים עם קמפיין מדויק לכל תסריט. הם באו מוכנים ליום הזה, ובעיקר מתוקצבים. אתם יודעים כמה עולה לקנות את העמוד הראשון של כל העיתונים? זאת לא הנדסת תודעה. זאת רכישת תודעה

תראו איך נראו כל העיתונים בישראל ביום שאחרי ההצבעה: העמודים הראשונים של כל העיתונים נרכשו על ידי מחאת ההייטקיסטים והפכו לעמוד שחור משחור עם הכיתוב "יום שחור לדמוקרטיה הישראלית". אין, אני אומר לכם, צריך ללמוד מהם. הם ערוכים עם קמפיין מדויק לכל תסריט. הם באו מוכנים ליום הזה, ובעיקר מתוקצבים. אתם יודעים כמה עולה לקנות את העמוד הראשון של כל העיתונים? זאת לא הנדסת תודעה. זאת רכישת תודעה.

4 ובתוך העיתונים עצמם - אותו קמפיין. ופה זה לא בתשלום. פה זה נטו אידאולוגיה. אנשי התקשורת מגויסים על מלא לספין "רעה המדינה מאוד מאוד". בעיתונים, בערוצי הטלוויזיה, באתרי האינטרנט. הכותרת הראשית של ynet, למשל, בכל השעות שאחרי ההצבעה, הייתה "מדינה בטלטה". ובכלל, מדהים איך בערוצי הטלטה הסיפור מסופר אחרת.

1 נחמו, נחמו, שמאלנים. יהיה בסדר. אתם תראו. למעשה כבר עכשיו בסדר. אני יודע שאני אומר פה משהו שלא יכול להתיישב לכם כרגע על הלב, אבל אני מקווה שהזמן יעשה את שלו. ובעיקר: שהמציאות תעשה את שלה.

המדינה לא הלכה. המדינה לא השתנתה. אולי רק סעיף אחד קטן (מדי) שקשור לעילה משפטית, אחת מני רבות (מדי) שנותרו על כנן: עילת החוקיות, עילת המידתיות, עילת ניגוד העניינים, עילת היעדר תום הלב, עילת שיקולים זרים, מניעת אפליה, איסור חריגה מסמכות, עילת תקינות ההליך. אז תנוח דעתכם. אי אפשר למנות שום כלב. אי אפשר להרוג שום ג'ינג'י.

2 אבל מה אני נכנס פה עכשיו לטרחנות משפטית. הרי לא זה הסיפור. לא יצאתם לרחובות, לא חסמתם כבישים, לא הבערתם כבישים, לא פגעתם בכלכלה, לא סירבתם פקודה, לא השפעתם את מערכת הבריאות, רק בגלל תיקון סעיף משפטי כזה או אחר. מה שקרה זה שגרמו לכם לחשוב שיש פה מאבק על סיפור הרבה יותר גדול: על דמותה של מדינת ישראל. לכן יצאתם למלחמה. איך תשתקו אם ארצכם שינתה את פניה? אז קודם כול היא לא רק ארצכם, היא גם ארצנו. ודבר שני, היא לא שינתה שום פנים.

מה כן קרה השבוע? משהו שאמור עקרונית לשמח גם אתכם: נבלם פה, ברגע האחרון, מהלך שאיים להפוך את מדינת ישראל מדמוקרטיה למדינה שנשלטת בידי חונטה צבאית. עקבתי היטב אחרי כל הדיווחים והפרשנויות. כל הכתבים, כל בעלי הטורים, האיצו במפקד חיל האוויר, ברמטכ"ל ובשר הביטחון ללכת לראש הממשלה ולהגיד לו: עצור הכול. אין לך צבא.

ואני שואל אתכם - נניח רגע להפקרות הביטחוניות שבסרבנות - זאת הדמוקרטיה שאתם חולמים עליה? מדינה שנשלטת לא בידי נבחר העם, אלא בידי החונטה הצבאית שמחזיקה את הנשק, את הטנקים, את מטוסי הקרב, ומאיימת על הממשלה הנבחרת? נכון, זאת לא הממשלה שהייתם רוצים לראות. אני מבין. אוקיי. אז תהיינה בחירות ואולי תחליפו אותה. או שפשוט תבטלו כבר את החרם המטופש שלכם על נתניהו ותהיו גם אתם חלק מהקואליציה ומתהליך קבלת ההחלטות. אבל מרד צבאי? האמת, כאנשי שמאל אתם אפילו אמורים לחשוש יותר מאיתנו משלטון מיליטריסטי. הייתם רוצים שהקצונה הדתית, שהולכת וגדלה בתוך צה"ל, תעשה מהלך כזה בעוד כמה שנים?

ולכן הימין שמח שמחה גדולה ביום שני השבוע, אחרי ההצבעה בכנסת. זאת לא הייתה שמחה לאיד. בראש ובראשונה זאת הייתה שמחת הקלה. הוסר האיום על מדינת ישראל הדמוקרטית. בסיבוב הקודם הכריעו האיומים של מערכת הביטחון והאלימות ברחובות, קודם את שר הביטחון ואז את ראש הממשלה, והפעם זה לא קרה.

3 אבל יש אנשים, יש ארגונים, שהשקט הזה שעכשיו אמור לשרור פה באופן טבעי - כי רוב מצביעי גנץ ולפיד יבינו, עם שוך הזמבורות, ששום דבר לא קרה כאן - הוא האיום הכי קשה בשבילם. למה? כי מבחינתם, הסיכוי היחיד לכבוש בחזרה את השלטון ולזרוק את נתניהו הוא רק על ידי תחושה שהכול מתפרק כאן (או כמובן על ידי תפירת תיקים לנתניהו). את זה הם ניסו כבר, אבל לא בדיוק הצליח להם. ולכן ככל שיותר רע כאן, כביכול, ככה יותר טוב להם. הכאוס חוזנם. מלחמת אחים תקוותם. והם יעשו הכול כדי שתמשיכו להרגיש שהלכה המדינה.

אתם לא צריכים סחבנק אתם צריכים בנק שמתלם לכם!

בנק יהב מציע:

הלוואה עד 120,000 ₪
בהחזרים חודשיים נוחים החל מ-997 ₪
עד 18 שנים בריבית פריים + 1%
פטור מדמי טיפול

חשבון ללא עמלות עו"ש
וגם ריבית על הפלוס בחשבון העו"ש

בנק יהב
הכי משתלם בשבילך

הצטרפו אלינו 2617*

למצטרפים חדשים. אפשרות לדחיית תשלום קרן ההלוואה בשנה הראשונה. עמלות עו"ש: עמלת ערוץ ישיר ועמלת פקיד, כמפורט בתעריפון הבנק. כל האמור בפרסום זה נכון למועד הפרסום. הבנק רשאי לשנות את התנאים בכל עת. מתן ההטבות מותנה בקיומו של חשבון עו"ש אליו יופקדו באופן שוטף משכורות/קצבת ביטוח לאומי/משרד הביטחון בסך מצטבר של 5,000 ₪ ומעלה. בחשבונות בהם מופקדת משכורת/קצבה (למעט קצבת ילדים), תינתן ריבית שנתית קבועה בשיעור של 2% עבור יתרת זכות חודשית של עד 25,000 ₪ ובכפוף ליתרת עו"ש חודשית ממוצעת הנמוכה מ-30,000 ₪, אשר תשולם לחשבונך בבנק יהב בכל סוף רבעון בניכוי מס כדין. הזיכוי יתבצע בכפוף לקיום חשבון פעיל בעת ביצוע הזיכוי. מתן האשראי, שיעור הריבית, קביעת הביטחונות ותנאי האשראי נתונים לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק וכפופים למתן הסכמה לקבלת דו"ח אשראי, לביצוע חיווי אשראי ולהוראות הדין. הבנק רשאי לשנות את התנאים בכל עת. ריבית מתואמת שנתית = 7.49%, ריבית הפריים = 6.25% נכון ל-26.7.23. ההטבות אינן תקפות לחשבונות עסקיים. אי עמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל.

yedidyameir@gmail.com

06 | אתגל א | ט' באב תשפ"ג, 27.07.2023

יום עיון בנושא

אהבת חינם

בבית טובי העיר בירושלים

רבקה רביץ
אז איך עושים את זה?

הרב חיים נבון
ואהבת לרעך כמוך

צלום: אורן בקרני

נעם דמסקי
חידה ושמה טרנובסקי
הרצאה+סרט

אורי שכטר
שימו לבכם לכוחם
של הפרטים הקטנים

הרב נויגרשל
אהבת חינם

תודה רבה לכל הדוברים והמשתתפים ביום העיון.
בית טובי העיר מברך את עם ישראל שנזכה להרבות
אהבת חינם ולראות בבניין ירושלים

לפרטים על האירועים הבאים שלנו לגילאי 70+ ועצמאיים המתעניינים בדיור מוגן,
ניתן ליצור קשר עם תמר: 054-4872267

פעילויות
תרבות
עשירות
ומגוונות

השגחה
רפואית 24/7

ברכת שחיה
טיפולית, ספא
ומכון כושר

מקווה,
בית מדרש
ושיעורי
תורה

ארוחות שף
מפנקות

דירות
מפוארות
בסטנדרטים
גבוהים

*6422 | www.tovei.co.il

הדיור המוגן המוביל לציבור הדתי מלכי ישראל 36, ירושלים

בית טובי העיר
Tovei Ha'ir Residence

הבוקר קיבלתי מאדם בוזר ברכייה לפנים או במילים אחרות התעטתי במאן שקרתי את הפרוכים

אני לא מאמינים שמאחלים בוקר טוב לשכנים שהם פוגשים בחוץ בדרך לעבודה. אללא אם כן אני רואה שהשכן באמצע הקלטת הודעת קולית בוואטסאפ

מרוקאי אחד עף מקורס טיס. עלולו אותו: לאן תרצה להשתכר במקום טיס: אמר להם: נ"א. עלולו אותו: למה? אמר להם: אם אני לא אס, והאלכנזים לא אסיס בגלל הפרפורמה, אז את אטוסי האויב האכזר רק הנ"א יוכל להפיל. וכך היה

ראש מעל המים

התלמידים. כשהתבקשנו לצלול אני פשוט נשארתי למעלה ואז השפרצתי לכל עבר כשכולם עלו מהמים כדי לתת אשליה של צלילה משותפת.

לבסוף היינו צריכים לעבור מבחן כדי לקבל תעודת המאשרת שאכן למדנו לשחות. אז מאחר שאת הראש למים לא הייתי מסוגל להכניס בשום פנים ואופן, הצלחתי לצלוח משהו כמו חצי בריכה בשחיית חזה עם הראש מחוץ למים, במושהו שהיה יותר דומה לכלב במצוקה מאשר ילד שעבר קורס של חודשיים במים. המודריכים הנבוכים שאלו את עצמם איך יכול להיות שילד שכל כך הרשים במבחנים הצליח להידרדר ככה בחודשיים, ואני די בטוח שהמדריך שלי פוטר על אתר.

הפעם הבאה שבה התעמתי עם הפחד שלי ממים הייתה בתקופת ההסדר בקריית שמונה. יום שישי אחד הלכנו כל החברים מהשיעור לירדן, וכל החברים חצו בשחייה את הירדן מן הצד האחד לצד האחר. ניסיתי לחשוב מה לעשות. נשאתי עיניי ימה וצפונה ותימנה ומזרחה וראיתי בעיניי שלא אעבור את הירדן הזה. אבל לחץ חברתי הוא כלי שאין לזלזל בו והחלטתי שאסור לפרוש מן הציבור. אז ניגשתי לירדן כדי לשחות את שחיית הכלב המפורסמת שלי, לא לפני שביקשתי ממיטב חבריי להקיף אותי מכל צדדי כדי לשמור עליי למקרה שאשקע בים כמו אבן או קש, תלוי במצבי הרוחני.

וכך נכנסתי לירדן, מלפניי עמית טנא, מאחוריי שלפין, מצדדי גלסנר ומעל ראשי שכונת א"ל. רק בן גיגי, שאף פעם לא מאוד חיבב אותי, ישב על הגדה בתקווה לומר שירה על מעשה ידי שטובעים בים. מפה לשם הגעתי אל הצד השני בבטחה להפתעת כולם ולאכזבת אותו בן גיגי.

עוד כמה שנים חלפו, וכשגרתי בירושלים לפני 15 שנה החלטתי שהגיע הזמן להתגבר על הפחד, והתחלתי ללכת עם אותו שלפין לבריכת שחייה מדי יום חמישי כדי ללמוד את האומנות. למרות מיטב מאמציו ולמרות שהצלחתי לשבור את המחסום המנטלי ולהכניס את הראש למים, לשחות חזה באופן רציף לא הצלחתי. אבל בטוויסט מפתיע גיליתי שבציפה על הגב אני מומחה גדול. דווקא תנועת הבטלה שברביצה על הגוף והרפיייתו היא זו שהובילה לפריצת הדרך. לא מפתיע, סוף סוף התאמנתי שנים על בטלה כזו בדיוק, רק על ספה. משם הדרך לשחייה על הגב הייתה קצרה. אומנם הפחד שלי ממים לא הולך לשום מקום, אבל אני כן מרגיש קצת פחות חסר אונים, ולא עלינו אני לפעמים אפילו נהנה במים.

"יופי לך", אשתי מסכמת אחרי פיהוק ארוך, "אבל מה לגבי הילדים?"

"נפתח להם את הבריכה הקטנה בחצר כמו כל שנה", אני מציע את הפשרה הקבועה, "קודם שילמדו לצוף, אחרי זה נדבר".

כבכל קיץ, גם השנה אשתי הפצירה בי לשלוח את הילדים לחוג שחייה כדי שילמדו, לא תאמינו, לשחות. וכמדי שנה, גם השנה אני מנסה לחמוק מהעניין באמתלה שמדובר בהוצאה כספית שלא נעמוד בה. זאת כמובן עוד לפני שבכלל שמעתי כמה הדבר הזה אמור לעלות. או אז אשתי, שאומנם אינה בת של רב אבל גם איננה בת של פריץ, שולפת את הגמרא בקידושין שאומרת שחובה על אדם ללמד את בנו שחייה. ללמדכם שבידיים הלא נכונות גם תורתנו הקדושה נעשית קרדום. מיד אני מחזיר לה אוקימתא של מישוה שהוא דווקא כן בן של רב. שהרי הדעה המדוברת לא נפסקה להלכה לא על ידי הרי"ף ולא על ידי הרא"ש. וגם בסברה פשוטה מדובר בפסיקה שאולי הייתה נכונה לשעתה, תקופה שבה האדם הממוצע היה שט באוניות תדיר ולכן היה ראוי שידע כיצד לחלץ עצמו מאירועים מצערים כאלה ואחרים. אבל בעידן המודרני שבו הניוד למרחק מתרחש ברובו במטוסים היה נכון, אם כבר, ללמד את הילד לעוף.

בשלב הזה אשתי בדרך כלל מרימה ידיים. ואז מניפה אותן קדימה שוב ושוב, כדי להדגים את שחיית הפרפר שאותה הייתה רוצה שהילדים ילמדו. כאילו לומר: "כמה מסובך זה כבר יכול להיות". ובכן, מניסיוני האישי - מאוד מסובך.

הרתיעה שלי מבריכה וממים בכלל התחילה אי אז בגיל ארבע. בגיל ארבע, תאמינו או לא, אני עוד הייתי ילד. וכדרכם של ילדים הלכתי קיץ אחד לבריכה עם המשפחה. האגדה מספרת שבדרך לא דרך מצאתי את עצמי בעמוקים שוקע כמו עופרת במים אדירים. יעקביני האב שלף אותי מן המים בדקה התשעים והדרמה נגמרה בכי טוב. ולמרות שאת האירוע הנ"ל אינני זוכר בכלל, בעיניי מדובר בקו פרשת המים (סליחה על זה) המהווה מקור לפחד המצמיית שלי מבריכות, ים וכיוצא בהם.

הפעם הבאה שבה נאלצתי להתעמת עם ההידרופוביה שלי הייתה בכיתה ה', שבה כידוע נשלחים מטעם בתי הספר ללימודי שחייה. ביום הראשון בבריכה המדריכים בחנו את רמת הידע של כל תלמיד כדי לשבץ אותו בקבוצות. כל ילד היה צריך לשחות לרוחב הבריכה בצד של הרדודים. חיכיתי בסבלנות לתורי וניסיתי לחשוב כיצד לצלוח את השחייה בלי להביך את עצמי. כשהגיע תורי נכנסתי למים והתחלתי לעשות תנועות חתירה מרשימות בפלג גופי העליון, בזמן שפלג הגוף התחתון מתקדם בהליכה על רצפת הבריכה. התעלול הנ"ל עשה רעש גדול במים וגם רושם עצום על המדריכים ששמו אותי בקבוצת מתקדמים א', במקום בקבוצה הראויה לי - חסרי תקווה ג'.

כמובן שלא חשבתי עד הסוף על התכסיס המדובר, כי עכשיו מצאתי את עצמי עם קבוצה של שחינים מדופלמים בצד של העמוקים.

איכשהו הצלחתי בעורמתי הרבה להתל במדריך ובשאר

יום שישי אחד הלכנו כל החברים מהשיעור לירדן, וכל החברים חצו בשחייה את הירדן מן הצד האחד לצד האחר. נשאתי עיניי ימה וצפונה ותימנה ומזרחה וראיתי בעיניי שלא אעבור את הירדן הזה. אז ניגשתי לירדן כדי לשחות את שחיית הכלב המפורסמת שלי, לא לפני שביקשתי ממיטב חבריי להקיף אותי למקרה שאשקע בים כמו אבן או קש, תלוי במצבי הרוחני

10% הנחה
על כל סוגי
החדרים!
למזמינים עד 22.7.23

בואו בשבילכם!

בואו לנפוש בבית ההארכה כפר עציון בחודש אוגוסט!

תכנית מגוונת של סיורים ופעילויות מיוחדות ללא עלות למתארחים בתאריכים 13/8-26/8

20 צימרים יוקרתיים | 45 חדרי אירוח | מאהל אירוח | מתחם קמפינג לאוהלים

במתחם: דשא רחב ידיים, פינות ישיבה, נוף הררי, והמון אויר לנשימה ורגיעה

כניסה חינם
לחיזיון האורקולי
ולאמת הביאר
לבאי בית ההארכה,
וספר במתנה ממאגר
הספרים שלנו
לכל חדר

לפרטים והרשמה:
k-etzion.co.il

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

הבניין ברחוב הרצל

מעשה בבניין משותף, דיירים מתוחים, פרופסור בעל רעמת שיער כסופה וגם, איך לא, שורפי אסמים שלא מנגבים את הנעליים

"זה לא הוגן", זעמו הדיירים מהקומות התחתונות, "לא רק שזרים תופסים לנו את החניות, הם גם רומסים לנו את הגינה ועושים המון רעש מתחת לחלון!"
"תלמדו לקבל את האחר, גזענים", הגנו יושבי הקומות העליונות ההומניסטיים על המסתננים, שגם ניקו להם את הדירות במחירים נמוכים וגם זרקו את הזבל רק בקומות הנמוכות.
חברי הוועד ניסו למצוא פתרונות מוסכמים, אבל הם תמיד נפסלו על ידי הפרופסור מהפנטהאוז בשלל נימוקים יצירתיים. מהר מאוד נבחנה כל הצעה חדשה על פי שאלה אחת בלבד: האם היא תאפשר על ידי פרופסור רעם, או שהוא ישלח בהם חרון עברה וזעם.

צבא ארצות הברית יכבוש את הבניין

עד שיום אחד קם אדון לוי מדירה 10 והודיע שככה זה לא יכול להימשך. "אנחנו נבחרנו על ידי הדיירים בבחירות דמוקרטיות", הוא אמר, "באיזו דמוקרטיה המיעוט מכתוב לרוב מה לעשות?"
מיד הלכו חברי הוועד לבשר לפרופסור רעם שהוחלט לשנות את התקנון, אבל לא הצליחו לצאת מביתו של היו"ר כי דיירי הקומות העליונות חסמו מבחוץ את הדלת עם שמלות אדומות וזמבורות. "בדמוקרטיה רק דייר הפנטהאוז קובע!" הם צרחו, עלו לגג, שברו את דודי השמש וסידרו אותם בצורת SOS כדי שלוויינים של נאס"א יקלטו את המסר וצבא ארצות הברית יבוא לכבוש את הבניין.
"השתגעו? אתם הורסים את כל מה שבנינו יחד!" נחרדו דיירי הקומות התחתונות.

"אל"ף, רק אנחנו בנינו. ב"ת, לעולם לא נסלח לכם על זה שגרמתם לנו להחריב את הבית השלישי", נשבעו העליונים והודיעו שמורגע זה והלאה הם מסרבים להשתתף באחזקה השוטפת של הבניין ולא יגידו שלום לאף שכן מלמטה גם אם במקרה הם ייתקעו איתו במעלית.

הגשתי כוס מים לאדון ישראלי שרעד בכל גופו. מהקומה שמעלינו ירד אדון טהרנוביץ', ליטף את זקנו ונעץ בנו מבט של תוכחה.
"אני מאוד מודאג", הוא אמר, "מאוד מאוד מודאג".
אדון טהרנוביץ' הוא המבוגר האחראי של הבניין מטעם עצמו, אוהב שלום ודורש שלום, אבל תמיד רק מאיתנו. כשפעם תכננו לעלות אל פרופסור רעם ולדרוש ממנו להפסיק להתערב לנו בחיים, אדון טהרנוביץ' אמר שלא מנומס לדבר ככה אל יהודי מבוגר ושהוא כבר ישוחח איתו. והוא אכן עלה אליו עם זר פרחים ועוגת חנק וחזר ואמר שהושגה פשרה שלפיה הפרופסור יתערב רק במקרים ממש קיצוניים או מתי שיתחשק לו. שאלנו איפה פה הפשרה, אבל אדון טהרנוביץ' הוכיח אותנו שאנחנו שורפי אסמים ושצריך להרגיע. אחר כך, כשהשכנים מלמעלה פנו לעירייה בדרישה לחשב מחדש את הארנונה של הקומות התחתונות, הוא הסביר שזה אולי לא יפה אבל צריך להבין שהם עושים את זה רק בגלל שאכפת להם ושאנחנו צריכים לנשום עמוק ולא לשרוף אסמים. הוא מאוד אוהב להגיד "שורפי אסמים". הוא ממש מכור לזה, כמו לסמים.
"אנחנו מוכנים להגיע לפשרה", נאנח אדון ישראלי, "אבל הם רוצים שנוותר על הכול".

"כי אתם שורפי אסמים", אמר אדון טהרנוביץ', פילס את דרכו מבעד למדורות שהבעירו יושבי הקומות העליונות והלך לארגן איתם שרשרת אנושית ותפילה נגד שורפי האסמים. כזה הוא אדון טהרנוביץ', למען השלום הוא מוכן להקריב הכול, אפילו אותנו. זה הרי כל כך פשוט להגיע להסכמה לאומית. כל מה שצריך לעשות זה להפסיק לשרוף אסמים ולחזור לימים היפים של פעם, שבהם דיירי הקומות העליונות ניהלו את הבניין ביד רמה ואנחנו הקפדנו לנגב היטב את הנעליים בכניסה הבכנעה. אם נתנהג ממש יפה, אולי אפילו נזכה לשיתוף פעולה של ממש - אנחנו נשכב בכניסה לבניין, והם ינגבו בנו את הנעליים. ●

כזה הוא אדון טהרנוביץ', למען השלום הוא מוכן להקריב הכול, אפילו אותנו. העצרת בכותל, השבוע

**אדון טהרנוביץ' הוכיח אותנו
שאנחנו שורפי אסמים ושצריך
להרגיע. כשהשכנים מלמעלה פנו
לעירייה בדרישה לחשב מחדש את
הארנונה של הקומות התחתונות,
הוא הסביר שהם עושים את זה רק
בגלל שאכפת להם ושאנחנו צריכים
לנשום עמוק ולא לשרוף אסמים.
הוא מאוד אוהב להגיד "שורפי
אסמים". הוא ממש מכור לזה, כמו
לסמים**

בשבע בבוקר התייצב אדון ישראלי על סף ביתי במבט עצבני ומפוחד. "השכנים מלמעלה שוב חסמו את היציאה מהבניין", הוא בישר לי.
"ניסית לצאת מהדלת האחורית?"
"הם מבעירים שם פחי אשפה", הוא אמר, "כל מי שמנסה לצאת חוטף מהם מוט של דגל בראש".
"תתקשר למשטרה".
"התקשרתי".
"מה אמרו?"
"שהם יודעים".
"ו...?"
"מה עוד הם יכולים לעשות?"

אולי כבר שמעתם על הבניין שלנו ברחוב הרצל, הבית השלישי מתחילת הרחוב. אנחנו גרים פה כבר די הרבה זמן, 75 שנה בערך, אם כי התושבים מהבניין ממוול עדיין טוענים שזה השטח שלהם ושאינן לנו זכות לגור פה. השכנים שלנו מלמעלה די מסכימים איתם, וגם ניסו כמה פעמים לתת להם את האגף המזרחי של הבניין, אבל זה לא כל כך עבד כי האלה מהבניין ממוול מתעקשים על פינוי-בינוי ומחיקה מוחלטת מהטאבו.

במשך כמה עשרות שנים הסתדרנו לא רע בבניין, אנחנו והשכנים מלמעלה. הייתה בינוני חלוקת עבודה: הם ניהלו את הבניין, אנחנו השתדלנו לשמור על השקט בין שתיים לארבע ולנגב היטב את הנעליים בכניסה. אבל אז שאר הדיירים החליטו בחוצפתם שגם הם רוצים להיות שותפים בבית השלישי מתחילת הרחוב, ובחוסר אחריות משווע בחרו לוועד הבית אנשים שבגלל שהם גרים בקומות התחתונות לא זורם להם מספיק חמצן למוח. זה יצר מתחים וחכיכוכים לא פשוטים, עד שלפני 30 שנה נמצא פתרון לבעיה: פרופסור רעם הגיע לבניין שלנו.

חרון, עברה ורעם

פרופסור אהרן רעם, אינטלקטואל מבריק בעל רעמת שיער כסופה ושפה עשירה כחרוזי רעל, הציג בפנינו את צדדי הבעיה בחריפות שכלו הידועה. מצד אחד, לוועד הבית יש סמכות סטטוטורית על ניהול הבניין כי הוא נבחר על ידי רוב הדיירים. מצד שני רוב הדיירים אינפנטילים ואי אפשר לסמוך על שיקול הדעת המוטעה שלהם. לכן קבע פרופסור רעם פשרה מאזנת, שלפיה ועד הבית יוכל להחליט באופן שוטף כיצד לנהל את הבית השלישי מתחילת הרחוב, אבל לדייר שגר בקומה הגבוהה ביותר תהיה סמכות בלעדית לשנות את ההחלטות מתי ואיך שבא לו.

איכשהו, ממש במקרה, יצא שמי שהתגורר בדירת הגג העליונה היה פרופסור רעם.

שאלנו איפה פה הפשרה אם בסוף הוא זה שמחליט לבד על הכול, אבל פרופסור רעם פסק שלפי התקנון שהוא קבע הוא לא חייב לענות לנו וניגש מיד אל המלאכה: קודם כול הוא דחה את כל השאלות שלנו על הסף. אחר כך הוא פסל את החלטת הוועד להתקין תאורת לד חדשה, בנימוק שזה פוגע בזכות הקונסטיטוציונית של הקאסטה הקונסטרוקטיבית או משהו כזה. אחרי כמה חודשים הוא קיבל את עתירתם של דיירי הקומות העליונות לפטור אותם מתשלום על גינון, כי הם נהנים מהצמחייה הרבה פחות ממי שגר בקומות הנמוכות של הבניין. בתגובה אמרו הדיירים מלמטה שאם ככה גם הם צריכים לשלם פחות על תחזוקת המעלית כי הם בקושי משתמשים בה, אבל הפרופסור דחה את עתירתם מכיוון שלא ייתכן שלא יהיה שוויון בנטל בקרב הדיירים. הוא גם קבע שמותר לוועד להציב מחסום בכניסה לחניית הבניין, אבל המחסום הזה חייב להיות פתוח כל הזמן אחרת זה נוגד את חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. או סבירותו. או מידתיותו. או משהו.

בס"ד
 המחלקה למורשת מן המזרח בעיריית י-ם
 בשיתוף חבורת תריג & דוד כפידה מגישים:

חבורת תריג 4 בין הזמנים

★★★★★★ **המופע** ★★★★★★

המופע השנתי הענק של 'חבורת תריג'
 עם עשרות שחקנים בהרפתקה חדשה,
 מותחת, מצחיקה ומרגשת!

בניי האומה - ירושלים

יום ראשון	יום שני	יום שלישי
י"ט אב - 06.08.23	כ' אב - 07.08.23	כ"א אב - 08.08.23
שעה: 11:00 < שעה: 14:00	שעה: 11:00 < שעה: 14:00	שעה: 11:00 < שעה: 14:00
שעה: 17:00 < שעה: 19:30	שעה: 17:00 < שעה: 19:30	שעה: 17:00 < שעה: 19:30

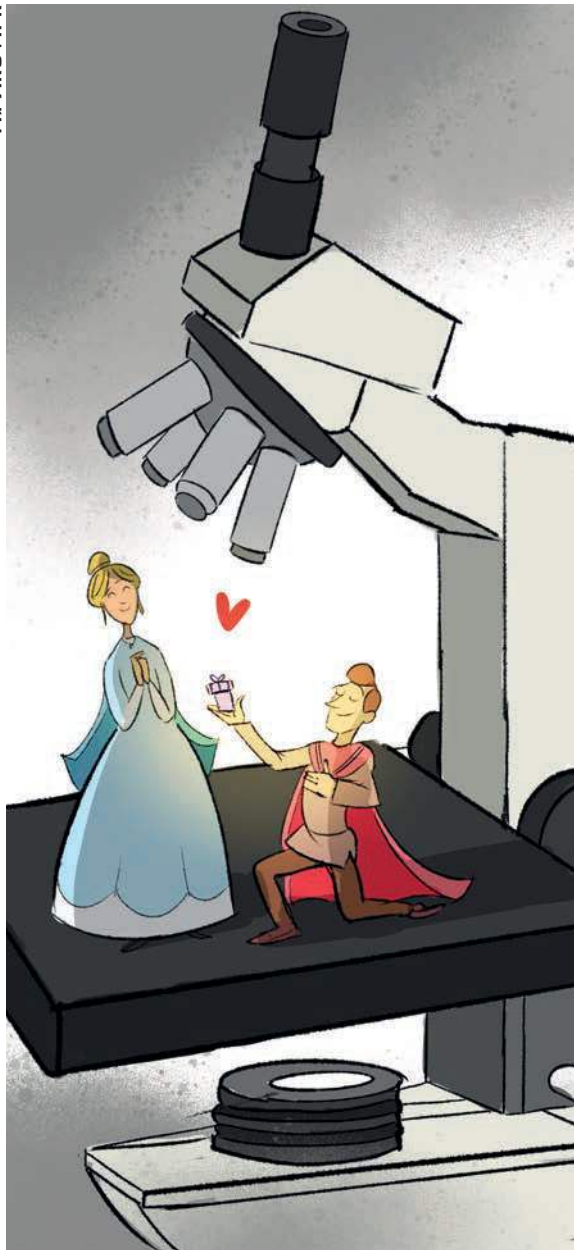
כרטיסים באתר 'חבורת תריג': bhi.co.il

* 50% הנחה למחזיקי כרטיס 'ירושלמי' במקומות נבחרים - עד גמר המלאי

אומרים אהבה יש

ט"ו באב מלמד אותנו שאהבה איננה אגדות דיסני ולא מתנות של שוקולד ופרחים, אלא נכונות לאהוב גם שבת סורר בעם ישראל, שלמרות הכול הבנו שאי אפשר בלעדיו

איור: שאול גרד

והופ, אחרי תשעה ימים אפרוריים, עצורים, שפופים, פתאום ביום שישי בצהריים חוזרת הצבעוניות לחיים, וכולנו יוצאים מימים של מחנק לימים של נשימה, משקט ודיבורים נמוכי טון למוזיקה ונגינה, מנבואות חורבן לתקווה ונחמה, מעוצר של בילויים לחופשות, קרם הגנה והרבה ים, מימי אבל זיפים וחורבן לימי תספורת וגאולה. זה לא שמיד אחרי ששחררנו מהאבלות אנחנו שוכחים, פשוט אי אפשר לחיות כך כל השנה. האבל על המקדש והגלות מוצא לו מקום משלו ביום יום, ממוסגר בתוך שלושה שבועות, מוזכר בכל יום ובכל שמחה, כמו מלח שנותן טעם, שמזכיר לאן שואפים. אבל החיים עצמם ממשיכים בכל עוזם. כמה עוז? שבוע אחרי שיא העצב אנחנו חוגגים את ט"ו באב.

"אומרים אהבה יש בעולם", כתב ביאליק ותהה "מה זאת אהבה". ביאליק לא היה היחיד ששאל. סופרים, משוררים ויוצרים לא מפסיקים לעסוק בה, חוקרים ומומחי נפש לא מפסיקים לבחון את אחד הרגשות החזקים ביותר באנושות. אולי הרגש שמנהל את העולם.

כולנו גדלנו על זה ש"אהבה מהאגדות", זו שאוהבים להתרפק עליה, היא לא אמיתית. כלומר, סיפרו לנו על שלגיה היפהפייה שאכלה מהתפוח הלא נכון והתעלפה (או חצי מתה, זה לא ברור), התעוררה מהנשיקה של הנסיך ומיד התאהבה בו. סיפרו לנו גם על היפהפייה הנרדמת שנדקרה מהנול הלא נכון (אתם מזהים פה מוטיב חוזר, כן?) חיכתה מאה שנה לאביר על הסוס הלבן, וכשהוא הגיע ונשק לה גם היא מיד התאהבה בו. אז סיפרו לנו, והתענגנו על הסוף הטוב, אבל ההורים והמחנכים לא באמת נתנו לנו לחיות באושר ובעושר על הסיפורים האלה. בשלב מסוים, די מוקדם, הגיעה שיחת הניעור וההבהרה שזה לא באמת, שלא ככה מתאהבים, לא ככה מתחתנים, שלחיות באושר ובעושר זו עבודה יומיומית. שלא נבנה על אגדות וסרטי דיסני, החיים הרבה יותר מסובכים. כשתגיעו לרגע האמת ילדים, תבינו שלא קלה דרכנו.

אבל יש כאלה שהמושג אהבה מתגלגל להם בקלות על הלשון או המקלדת. לפני כמה חודשים ביקשתי לקבוע פגישה עם אישה עסוקה. התכתבתי עם המזכירה שלה ואחרי כמה מיילים ועוד שיחת טלפון היא שלחה לי הודעה עם הכותרת "אהובה". היי, לא קוראים לי אהובה, כמעט תיקנתי אותה, אבל אז קראתי שוב. היא לא התכוונה לקרוא לי בשמי, אלא לומר שאני אהובה עליה. מה? למה? את מכירה אותי? הייתה בינינו איזו שיחה משמעותית? נקשרנו זו לזו סביב אירוע מכונן? נאדה.

מכירים את ההודעות האלה שעוברות בווטסאפ, על שירות כזה או אחר שכדאי לכם לרכוש? לק ג'ל, מכירת מטפחות או הופעה. כמה פעמים ההודעה פותחת במושג "אהובות" (האמת? נראה לי שזה קיים רק בגרסה הנשית. נדמה לי שאין גבר, נגיד ספר, שמודיע על כך שהמספרה שלו מעניקה הנחות לכבוד הקיץ ויקרא לגברי הקהילה "אהובים". מעניין מה היה קורה לו אם היה מנסה). רגע, נחזור למזכירה הנחמדה ולנותנות השירות. בכל פעם שאני מכונה "אהובה" על ידי מי שלא מכירה אותי, והמושג הכל כך נפלא ומיוחד בעיניי הופך לכללי וסתמי, אני נלחמת עם עצמי שלא לתקן, לא להעיר. מה יש, אני גוערת בעצמי, שיקראו לך אהובה, מה כבר קרה. הן רק רוצות להיות

נחמדות, מה זה בכלל מפריע לך? טוב, זה כנראה קשור למחיר הזול של המילים באופן כללי. הרי גם המושגים "מהמם" ו"מושלם" שרחוקים מלמלא את התפקיד האמיתי שלהם בשפה שלנו מבצבים לנו בכל שיחה, שלא לדבר על המילים השליליות שנוזקות לחלל האוויר בקלות רבה מדי בלי שנקדיש להן מחשבה. אז "אהובה" ו"אהובות" הן רק חלק מכל זה, אבל הן הכי מקפיצות אותי. אולי כי אהבה היא מושג ששייך להיכל אחר של מילים.

אין אהבה בחינם

המילה אהבה נעלה יותר, נאצלת יותר, היא מחברת אותנו למקומות גבוהים בנפש, לפעמים משחקת לנו בנשמה. לא סתם היא חמקמקה. האהבה נולדת אצלנו באופן טבעי לאנשים שאנחנו מקבלים מהם - להורים, לסבים ולסבתות, לאחים ולאחיות. האהבה הטבעית הזאת מגיעה עם הכרת הטוב עמוקה. את מי שאנחנו לא מכירים אנחנו לא יכולים לאהוב סתם כך. אנחנו צריכים לחוות אותו, לעמוד על מידותיו, להעריך תכונות שקיימות בו, לעשות למענו, לפעול יחד איתו או להתכוונן איתו למטרה משותפת, ואז נוצר קשר. על גבי כל זה יכולה להתפתח אהבה.

התחום היחיד שבו אולי אפשר "לאהוב על ריק" זה עם ישראל. לאהוב בחינם בלי תמורה, אבל גם בלי היכרות מוקדמת. אהבה מכוח הקשר הלאומי, ומכוח איזה קשר מולד שלא בחרנו בו. ויודעים מה? אולי אפילו זה לא מדויק. מי שבאמת אוהב את עם ישראל מכיר בכוחה של כל קבוצה בתוכו, יודע שהיא מביאה בשורה, או תכונה, או מידה שאין לו, ובזכות זה הוא מעריך אותה וכן, אפילו אוהב.

חג הקניות שיגיע אלינו בשבוע הבא, זה הנקרא בשמו העממי חג האהבה, נולד במסכת תענית. הריקודים בכרמים, לבישת הלבן, החטיפה של הנערות כדי להינשא איתן, כל אלה נולדו משום שעם ישראל, או ליתר דיוק אחד עשר שבטים מתוכו, התחרטו על השבועה שגזרו על עצמם. זו הייתה דרך עקיפה להפר את הנדר שבני בנימין לא יוכלו להינשא עם בנות השבטים האחרים. מועצת השבטים של עם ישראל תפסה את עצמה רגע לפני שנכחד מתוכה שבת, והבינה שהיא לא רוצה שהשבועה שעם ישראל מביא לעולם תהיה חסרה את הגוון של שבת בנימין. היא לא רצתה שהאור הייחודי שלו ייעלם, ובדרך מעט מפותלת, נאמר את האמת, היא מצאה את הערוץ להחזיר אותו פנימה. זו הייתה החלטה מכוננת כל כך, שלא היו ימים טובים לישראל כמו הימים ההם. ימים של אהבה, אהבה של עם ישראל שכבר עבר מלחמת אחים, כדי ללמד את השבט הבלתי־מוסרי לקח, אבל אז הבין שאי אפשר בלעדיו.

אז בשבוע הבא, כשתקנו או תקבלו פרחים, או קרם פנים או שוקולד מושקע, כי בכל זאת, אי אפשר בלי (דיר באלק), תזכרו שחג האהבה הוא לא רק חג שיווקי שהסוחרים חוגגים בו עלינו בכיף. זה באמת חג של אהבה, כנה ואמיתית, רק אולי לא ממש אהבה רומנטית, או לפחות לא רק רומנטית. גם אהבה אחרת, אהבת עם ישראל מתוך אחריות, אהבה שאנחנו זקוקים לה כל כך. ●

בכל פעם שאני מכונה "אהובה" על ידי מי שלא מכירה אותי, והמושג הכל כך נפלא ומיוחד בעיניי הופך לכללי וסתמי, אני נלחמת עם עצמי שלא לתקן, לא להעיר. מה יש, אני גוערת בעצמי, שיקראו לך אהובה, מה כבר קרה. הן רק רוצות להיות נחמדות, מה זה בכלל מפריע לך?

המכללה

האקדמית חמדת

חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

יומיים בשבוע בקמפוס

תואר ראשון ותעודת הוראה B.Ed באנגלית

הטבה מיוחדת לנרשמות
2,000 ₪ לטיול ללונדון
בכפוף לתקנון

LONDON

חוגים נוספים לתואר ראשון B.Ed:

מתמטיקה | מדעים | ספרות | מקרא | תושב"ע | הגיל הרך | חינוך מיוחד + הוראה מותאמת (מתקנת) בקריאה, כתיבה וחשבון

נרשמים לתואר ראשון ותעודת הוראה ומקבלים מחשב נייד מתנה! בכפוף לתקנון

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רג"ב
תוכנית מצוינות

אחת לחודש
למידה מרחוק

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

www.hemdat.ac.il

למידע והרשמה חייגו אלינו ***5280**

בונים מחדש ההריסות

צילומים: פלאש 90, איציק הררי, מיהלול חר, הבית, באדיבות המרואיינת, באדיבות המשפחה

שנים לעקירה
מגוש קטיף
וצפון השומרון

האמת היא שלא ציפיתי להצפה כזאת. שאלה אחת ששלחתי על גלי הפייסבוק ביקשה לחפש מרואיינים לכתבה שתקראו בשורות הבאות. רציתי לדעת אם משהו מכיר אנשים ונשים ששינו את מסלול חייהם או בחרו ייעוד מסוים בעקבות העקירה מגוש קטיף. כמה כאלה כבר יש? חשבתי לעצמי. כמה אנשים שלא התגוררו בגוש קטיף או בצפון השומרון בזמן העקירה הושפעו כל כך מהאירוע הזה עד כדי כך שהוא לקח את ספינת חייהם למקום אחר? התגובות הרבות שקיבלתי, בכל הדרכים הדיגיטליות האפשריות, הפתיעו אותי.

מתברר שיש הרבה מאוד כאלה. אנשים שעברו דירה ונטעו את חייהם במקום אחר כי בחרו ייעוד חדש, חברתי או גאוגרפי; אנשים ששינו מקצוע או עיסוק כדי שבאמצעותו הם יתקנו את העוולות שנעשו; אנשים שבחרו להיכנס לזירה הציבורית והקימו ארגוני חברה אזרחית כי רק כך אפשר לשנות מדיניות ולהשפיע; אנשים ששינו את האידאולוגיה האמונית או את השיוך המגזרי שלהם; ואנשים שהחלטות קטנות ויומיומיות שלהם מושפעות עד היום מכל מה שהיה שם, במאבק בתקופה שלפני, בעקירה ובדרך הארוכה להתאוששות. מכל אלה בחרנו לספר את סיפורם של חמישה גברים ונשים, שכל אחד לקח את המשבר שחווה לכיוון אחר. כולם מעוררים מחשבה על עומק השבר, וגם על היכולת לא לשקוע בו, לחפש מה אפשר לתקן ולעשות.

הם נעקרו מהבית או חוו את הגירוש כתומכים מבחוץ, אבל את הטראומה שנצרכה בהם הם בחרו לקחת לכיוון של עשייה ותיקון במגוון תחומי השפעה: מהר הבית ועד תיירות, מחיבור לקהילה חילונית ועד הקמת ארגוני חברה אזרחית שקובעים את סדר היום

// עכרה לקס

מאיר רובין מנכ"ל פורום קהלת

"כלוחם ראיתי את העקירה של הגופות של חברים שלי, את הערבים נכנסים לנווה דקלים". מאיר רובין

השפעה לאומית שצמחה מהחורבות

אחרי שמאיר רובין ראה את ביתו בנווה דקלים נהרס בעודו נלחם במדי צה"ל, הוא החליט להשפיע בזירה הלאומית. כיום הוא עומד בראש הפורום שניצב במרכז השיח המשפטי

אחרי שההורים של מאיר רובין, מנכ"ל פורום קהלת, נעקרו מימית, הם קבעו את ביתם החדש בנווה דקלים. שם הוא נולד וגדל עד גיל שש, אז נפרדו הוריו. גם בחמש השנים שאחר כך הוא בילה שם בחופשים ובכל שבת שנייה. זיכרונות ילדותו כרוכים בנופים, במרחבים, בבית ובחול. בעת העקירה מגוש קטיף רובין היה חייל בעורב גבעתי. אחותו, הללויה, התגוררה בבית ילדותם עם שני ילדים קטנים. הוא עצמו היה בפעולה בחאן יונס. "משם יכולתי לראות את הדחפורים עולים על הבית שלי, את העקירה של הגופות של חברים שלי ואת הערבים נכנסים לנווה דקלים". רובין ראה ולא הפסיק להילחם למען המדינה שהורסת לו את הזיכרונות ושוברת את ליבו. "המשכתי במשימתי ועשיתי את המוטל עליי בצורה הטובה ביותר, כי ידעתי שאני מגן על אזרחים. מעולם לא חשבתי אפילו לשנייה לעשות משהו שהוא סירוב או פגיעה בפעילות של צה"ל. אחרי הפינוי הרשמי שחררו אותי לחצי יום לעזור לקרוב משפחה לארוז את הבית שלו. זה היה סוריאליסטי".

כחייל היה אסור לרובין להפגין אפילו על אזרחי. "לא יכולתי להביע את עמדותי. שם עבר עליי משהו מאוד עמוק. נשבר לי האמון בכך שהמדינה תיקח אחריות על מה שהיא עושה. הרי המדינה הקימה את היישוב. לא הייתה שם קריצה או מעשה בלתי חוקי. היו שם מגרשים מסודרים, הקצאות, הבית שלנו היה בית סוכנות ונשאר כזה עד שנהרס". והיה עוד משהו: אנשי הציבור והתקשורת. "הייתה הסתה מאוד קשה נגד התושבים. אני מכיר את האנשים, יודע מי הם ופשוט השחירו את פניהם. גם זה שבר לי את האמון".

רובין היה אמור לצאת לקורס קצינים בתאריך המקורי של הגירוש. הוא ידע שהחניכים בקורס יהיו בקו הראשון של המפנים, כי צה"ל ייקח את מי שקשה לו לסרב מפני שיש לו מה להפסיד. אז הוא נמנע מלצאת לקורס. לאחר שתאריך העקירה נדחה הוא שוב הפסיד יציאה לקורס, ואז החליט לעשות פרסה. "החלום שלי היה להגיע עד דרגת מ"פ או מג"ד וללמוד אדריכלות ויתרתי על הקצונה והשתחררתי. הלכתי ללמוד כלכלה ומשפטים באוניברסיטה העברית. בחרתי

במקצועות האלה כי רציתי למקסם את היכולת שלי להשפיע בפעם הבאה שקורה משהו ברמה הלאומית". כסטודנט, התנדב רובין אצל חבר הכנסת זאב אלקין, "שטיפל במסירות רבה במגורשי גוש קטיף כדי לצמצם מעט את הנזק שנגרם להם. אלקין הצליח להביא להקמת ועדת חקירה ממלכתית לטיפול הרשויות במפונים והעביר עוד ארבעה חוקים לטובתם. על הדרך, הכרתי את ד"ר אביעד בקשי ואת משה קופל, שבאו לעבוד עם אלקין על חוקים". בהמשך עבר אלקין לליכוד ורובין הפך ליועץ החקיקה של המפלגה. אחרי תקופת ההתמחות בעריכת דין, בקשי וקופל הציעו לרובין להשתלב בהקמת פורום קהלת, ומהר מאוד הוא הפך למנכ"ל שלו.

רובין אינו היחיד שבחר להשתלב בעשייה הציבורית בעקבות העקירה. גם בצלאל סמוטריץ', שמחה רוטמן, עמית הלוי, אסף מלאך, נדיה מטר ועוד שמות ידועים נוספים עשו כך. "אני חושב שהתחושה הכי זועזעת לבן אנוש היא חוסר אונים מול משהו שפוגע ביקר לו, והוא יעשה הכול כדי שזה לא יקרה. אז יש אנשים שבורחים למקום אחר ויש כאלה שדווקא נשארים ומנסים להשפיע".

יש היום הרבה יותר גופים ימניים שמשפיעים על הזירה הציבורית. האם אתה חושב שההתנתקות הייתה יכולה להתבצע היום? "כן", הוא עונה בלי להסס, "זה שעשיתי הכול כדי שתהיה לי השפעה זה לא אומר שאצליח להשפיע. אני כן אצליח להשמיע את קולי בפני מקבלי ההחלטות". שלא תבינו אותו לא נכון, "לא הייתי רוצה שתהיה לי את היכולת להחליט במקום הממשלה. זה לא דמוקרטי. אני עושה את שלי, אבל הכנסת היא זו שנבחרת והיא זו שמחליטה".

אסף פריד

מטה ארגוני המקדש

במקום עוד בית - אל הר הבית

כהייטקיסט ופעיל התיישבות, העקירה גרמה לאסף פריד להחליף דיסקט ולהבין שעיקר העשייה צריכה להתמקד בלב הפועם של הגאולה - חיבור למקום המקדש

אסף פריד, הייטקיסט, עלה בפעם הראשונה להר הבית בגיל 16. הצעד הזה היה מאוד לא מקובל אי אז, לפני 33 שנים, אבל הוא גם לא תפס הרבה נפח בעשייה היומיומית שלו. פריד המשיך לעלות בהתמדה אבל התמקד, אחרי ישיבה וצבא, דווקא בתחום אחר. "הוריי היו ממקימי נווה דניאל. חתמתי עוד שנה קבע, הייתי ביישוב נגוהות ועסקתי בקידום ההתיישבות שם".

העקירה תפסה אותו בתקופה שבה היה עצמאי בתחום המחשוב. "נתתי את העסק לחבר, שיחזיק לי אותו לחודש, ואמרתי לו: אני הולך להיאבק, בטח אשב בכלא. התכוונתי להילחם על גוש קטיף בכל הכוח וידעתי שיהיה לזה מחיר, אבל אז גיליתי שבכלל לא היה מאבק". אחר כך הוא הגיע לחמ"ל של חומש, אבל חודש אב תשס"ה נגמר אצלו במפח נפש ובשבר גדול מאוד. "התחושה הייתה שכולם בגדו בנו, גם ההנהגה שבחוץ וגם ההנהגה הפנימית".

"לאשתי יש קרוב משפחה שהתגורר באחד היישובים בגוש קטיף. כמה שבועות אחרי העקירה פגשתי אותו בנווה דניאל, יישוב שיש בו וילות גדולות. הוא אמר לי: תראה, בית שאתה בונה אותו חמישים שנה אפשר להרוס בחמש דקות. אני זוכר כמה השקעה גדולה, פיזית, מנטלית וביורוקרטית. אני זוכר כמה השקעתי כדי להביא לנגוהות עוד שירותים ניידים ועוד מבנה קטן, ואז מגיע פתאום אריאל שרון אחד וזהו. הבנתי שאנחנו בקרב הלא נכון".

פריד מסביר שזה לא רק עניין פרקטי, "זה מתחבר גם לנושא האמוני. חזרנו לארץ ישראל בשביל מה, בשביל עוד יישוב ועוד בית? אתה רואה שזה לא עובד, שנסוגים מסיני ומיריחו ומגוש קטיף. אתה מכין עוגה והיא יוצאת לא מוצלחת ושוב לא מוצלחת ושוב, אז אולי אתה טועה. כתוב שכשייסורים באים על האדם הוא צריך לפשפש במעשיו, ואנחנו קיבלנו בומבה רצינית. גדלנו על זה שיש לנו ייעוד, ואתה שואל את עצמך: בשביל מה אני כאן? אנחנו מצפים לגאולה, מה היא הגאולה? השראת שכינה ובניית מקדש".

"החלום שלי היה להגיע עד דרגת מ"פ או מג"ד וללמוד אדריכלות ויתרתי על הקצונה והשתחררתי. הלכתי ללמוד כלכלה ומשפטים באוניברסיטה העברית. בחרתי במקצועות האלה כי רציתי למקסם את היכולת שלי להשפיע בפעם הבאה שקורה משהו ברמה הלאומית"

מענית רבינוביץ' בעלת צימר ביישוב קידה

צילום: באדיבות המרואיינת

באים לסדנאות בזכוכית ליד הצימר, והשיחה מתחילה לזרום. מענית רבינוביץ' ליד הצימר

תיירות במחיר היכרות

ההחלטה להקים צימר דווקא ביישוב הקטן בבנימין נבעה מההבנה שרוב העם פשוט לא מכיר את ההתיישבות וזה מה שאיפשר את העקירה. מענית ומשה רבינוביץ' מארחים היום בצימר גם אורחים מתל אביב

קהל המתעניינים שאל את רבינוביץ' מה יש לעשות בסביבה, אבל אז התיירות באזור לא הייתה מפותחת. "באותה תקופה למדתי יצירה בזכוכית חמה. אמרתי לאנשים: יש לי סטודיו קטן ואתם מוזמנים לבוא ולעבוד איתי בזכוכית. כך נולדו הסדנאות, ואם כבר יוצרים ביחד אז גם מדברים". רבינוביץ' מספרת על שיחות מעמיקות ולא תמיד פשוטות. שאלו אותה ברשותו של מי היא נמצאת שם, האם היא עושה קניות בכפר הסמוך, האם היא ישנה עם אקדח מתחת לכרית וגם מה החזון שלה למקום ולמדינה. "מרקם החיים פה מאוד מסקרן".

תכל'ס, לא מגיעים אלייך רק ימנים ודתיים? רק משוכנעים?

"לא", היא מפתיעה, "מגיעים אלינו הרבה תל אביבים דרך Airbnb. הם מחפשים מקום שהם עוד לא היו בו, עד שעה נסיעה מתל אביב, וזה מתאים". יש גם מישור ששונה סטורי סביב קו ההפרדה ומכיר לקבוצות המטיילים את שני הצדדים. בשבילם היא מייצגת את צד ימין.

"אני פה. אני לא דוברת של המועצה, אני מייצגת את עצמי. אבל כן נוצר שיח, כי מי שמגיע לכאן, גם קבוצות, כבר עשו את הצעד, הם מגיעים לכאן עם אנטנה פתוחה. אני לא באה לשנות עמדות, אני באה לספר במה אני מאמינה". אגב, בעקבות האירוח היא הרוויחה גם שכנים חדשים: ישנם מבקרים שהתאהבו במקום בעקבות השהות בצימר ועברו לקידה.

מה למדת מהשיחות האלה?

"התחדדה אצלי התחושה שעקירה יכולה לקרות כתוצאה מניתוק, והעבודה שלנו היא למצוא את נקודות החיבור. בסוף אנחנו שכנים ואחים. למדתי במהלך השנים גם לדבר בשפה שהיא לא פנימית אלא במילים ובמושגים שמדברים אל כולם ובונים גשרים של נורמליות. למשל לא 'גוש שילה' שזה מושג מלחמתי אלא 'עמק שילה', לא 'ציר 60' אלא 'כביש 60'. זה לא רק מה אני אומרת אלא איך אני מדברת".

רבינוביץ' מעריכה את אלה שמגיעים אליה למרות שהם משתייכים לחברה שההתיישבות היא לא כוס התה שלה. "אני תמיד מביעה את ההערכה שלי על כך שהם עושים את הצעד. הם אמיצים מספיק כדי להבין שיש כאן מה לברר. זה לא אומר שהם משתכנעים, אבל הם מקשיבים. הם לא מנותקים וזה בכלל לא מובן מאליו".

מענית רבינוביץ' ובעלה משה השתתפו בהפגנות נגד העקירה וגם ירדו לכפר מימון עם שני ילדים קטנים. לגוש עצמו הם לא יכלו ללכת. "היישוב שלנו, קידה, היה בשנותיו הראשונות. היינו אז 10-15 משפחות ואתה לא הולך ככה סתם. אם נלך לא יהיה מניין, השמירות ייפלו על אנשים אחרים, אבל עקבנו מרחוק וחרדנו. היו לנו גם קרובים שגרו בגוש וגם כאלה שעברו לגור שם לפני העקירה".

הגירוש הותיר אותם בתחושת מחנק ועם מחשבה שגם היישוב שלהם, הממוקם בגוש שילה שבבנימין, בר חלוף. כמה קל להניף עליו ועל כל יישוב את גרון הכורת. "הרגשנו שחלק ממה שאיפשר את המהלך של הגירוש זה הניתוק הציבורי מהיישובים. אם אתה לא מכיר אתה יכול להגיד שאפשר לעקור יישובים ואנשים, אם אתה מכיר

- לפחות תעבור לך בראש מחשבה נוספת". חוויה שנצרכה אצלה מהימים שלפני הייתה מפגשי ה'פנים אל פנים'. זוגות או שלישיות שהלכו לבתים של מתפקדי הליכוד, דפקו אצלם בדלת וביקשו לשכנע אותם שצריך להתנגד העקירה. זו הייתה חוויה קשה בשבילה. "אנשים לא בדיוק רצו לשמוע, באנו בצורה נעימה אבל בסוף הפרענו לשגרת החיים שלהם. הרגשתי כמו קבצנית של תשומת לב. אני לא רוצה להיות במקום הקבצן, אני רוצה להיות במקום השמח. חוץ מזה הבנתי שמפגשי פנים אל פנים לא צריכים להתרחש בבתי של האנשים אלא פה".

חצי שנה אחרי העקירה יצאו בני הזוג לחופשה קצרה בצימר. משה, שעסק בבנייה, הביט בכתלים ובתקרה ואמר: "אני יכול לבנות דבר כזה". האמירה הזאת התגלגלה מהר מאוד למעשה. המחשבה שעמדה מאחורי שני הצימרים שקרמו עד מהרה רצפה וקירות הייתה שאנשים יגיעו, ייהנו וכך יכירו את קידה ואת האנשים שגרים בה. "כשבנינו את הצימרים לא עשינו תוכנית עסקית, לא בדקנו מה יהפוך אותם לכדאיים כלכלית. ידענו שהצימרים יפים, יש לנו נוף יפה ומי שירצה מוזמן גם לבוא ולדבר איתנו, אנחנו פה".

"התחדדה אצלי התחושה שעקירה יכולה לקרות כתוצאה מניתוק, והעבודה שלנו היא למצוא את נקודות החיבור. בסוף אנחנו שכנים ואחים. במהלך השנים למדתי גם לדבר בשפה שהיא לא פנימית אלא במילים ובמושגים שמדברים אל כולם ובונים גשרים של נורמליות. למשל לא 'גוש שילה' שזה מושג מלחמתי אלא 'עמק שילה', לא 'ציר 60' אלא 'כביש 60'"

צילום: מינהלת הר הבית

"הבנתי שאנחנו בקרב הלא נכון". אסף פריד

זה לא קרה בבת אחת ופריד גם לא נטש לגמרי את שדה ההתיישבות. הוא עדיין שם, אבל כמה שנים אחרי כן אירע הרצח של יצחק וטליה אימס הי"ד והוא קיבע סופית את שינוי הכיוון. "הכרתי אותם, הם היו שכנים שלי. האובדן של יצחק גרם לי להפנות את כל הכוח שלי לפעילות של קידום העלייה להר הבית".

בני הזוג אימס נרצחו לפני 13 שנים. יצחק פעל רבות למען הר הבית. "הייתה לו קבוצה של דוברי רוסית, אנשים שהוא הכניס תחת כנפי השכינה. הם היו עולים פעם בשבוע, והרבה פעמים היו היחידים על ההר. כשהוא נרצח נכנסתי לקבוצה ואז זה כבר התחיל להתגלגל. היו דיונים על דברים שצריך לתקן והתעורר צורך לשפר את המצב במישור הפוליטי וגם המעשי מול הממשלה, ושם התחלתי לפעול. זה עבד. פעם השוטרים היו עוינים, אבל אחרי הרבה מאמץ דברים השתנו והם הפסיקו לראות בנו אויבים. היום המפקד בהר הבית מבקש 'תתפלל גם עלי'".

פריד רואה ברכה בעמלו ובעמל חבריו. מקומץ של עולים לפני 12 שנה,

העלייה להר הפכה לכמעט קונצנזוס בתוך הציונות הדתית ומעוררת סקרנות גם מחוצה לה. "יש תהליך חיובי ורואים את זה בעיניים". בשנה האחרונה הוא מעביר את מרכז הפעילות שלו מהתחום הפוליטי-מנהלי הקשור בעלייה להר אל התודעה וההסברה הציבורית. "אני מעביר שיחות למי שמוכן לשמוע. בחצי השנה האחרונה הייתי ב-15 אירועים וכנסים כאלה. אנשים צמאים לשמוע, צמאים לדעת".

"חזרנו לארץ ישראל בשביל מה, בשביל עוד יישוב ועוד בית? אתה רואה שזה לא עובד, שנסוגים מסיני ומיריחו ומגוש קטיף. אתה מכין עוגה והיא יוצאת לא מוצלחת ושוב לא מוצלחת ושוב, אז אולי אתה טועה. גדלנו על זה שיש לנו ייעוד, ואתה שואל את עצמך בשביל מה אני כאן? אנחנו מצפים לגאולה, מה היא הגאולה?"

פרופסור יוסי כץ מגורים בקהילה חילונית

צילום: באדיבות המשפחה

"הרגשנו שלא הצלחנו להתחבר לעם, להסביר למה ההתיישבות בגוש קטיף היא חשובה". פרופ' יוסי ורותי כץ בכפר תבור

מהר אל העם

יוסי ורותי כץ, תושבי אפרת, החליטו בעקבות הגירוש להתחבר לקהילה חילונית והשתקעו בכפר תבור. אחרי 12 שנות שליחות הם הותירו אחריהם מהפך חברתי של ממש

פרופסור יוסי כץ, היסטוריון וגאוגרף, חתן פרס ישראל ואיש רב־פעלים, הגיע ליישוב אפרת יחד עם רעייתו שנה אחרי שהישוב הוקם. 25 שנה הם התגוררו במקום, שם גם עברו עליהם ימי העקירה. כץ לא ישב בשקט, לא הוא ולא חבריו מהאקדמיה, שחלקם היו בעד התוכנית של שרון. "אחרי שהבנו שמנוי וגמור שתהיה התנתקות חשבנו: את העקירה תכננתם, האם תכננתם את היישוב מחדש?" התברר שלא. "נפגשנו עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה אילן כהן ועם גורמים ממשרד השיכון. הם אמרו לנו: תסבירו לנו מה היא קהילה ומה היא התיישבות קהילתית. מה שבשבילנו היה אלף בית, לאנשי משרד השיכון בכלל לא היה מוכר". באותה תקופה, נזכיר, מנהלת סל"ע, שהייתה אחראית על הגירוש, שכרה דירות למפונים בלי הכרה ובלי לשאול אותם מה הם מבקשים. כץ פרסם באחד העיתונים הגדולים מאמר תחת הכותרת "ניפוץ הקהילות" שעסק בדיוק בזה, בצורך הדחוף לשמר את המרקם וההתיישבות הקהילתית. משהו בחוסר ההיכרות הזה, באטימות הזאת, ביחד עם העקירה עצמה, טלטלו את פרופ' כץ ורעייתו רותי. "הרגשנו שלא הצלחנו להתחבר לעם, להסביר למה ההתיישבות בגוש קטיף חשובה. רוב העם לא היה איתנו. לא מחובר להתיישבות בגוש קטיף וליהודה ושמרון בכלל, לא ידעו מה היה הלאה". הם החליטו לעבור לגור במקום שאין בו כמעט אנשים דתיים.

אחרי שיטוט באזור הצפון הם הגיעו די במקרה לכפר תבור. כמה מקרה? עצירה אקראית בטיול משפחתי. "ביום ראשון, בטיול, ראינו את הבית, ביום רביעי סגרנו שאנחנו קונים אותו. היינו כל כך להוטים לעשות מעשה ולהתחבר לעם". הבית היה זקוק לשיפוץ נרחבים, וגם את המהמורה הזאת הם עברו והגיעו ליישוב. "הגענו בשבת לבית הכנסת, ראינו שיש מעט מאוד דתיים והחלטנו לבנות קהילה שהרעיון שלה הוא קהילת בית הכנסת ולא הקהילה הדתית. מקום שבו כל אחד מרגיש חלק".

לאט לאט נבנתה קהילה מגוונת. בהמשך תושבים לא דתיים מהיישוב ביקשו שהוא יביא להם מרצה אורח, אז הוא חיבר אליהם את הרב שלמה רוזנפלד משדמות מחולה. כץ יצר חיבור עם הישיבה גם סביב יום ירושלים, שנחגג פתאום בכפר תבור, וגם לקראת שמחת תורה. "ואז גילינו שכפר תבור לא נמצא על מפת הציונות הדתית, והתחלנו לדבר עם אנשים ולארח אותם לשבת כדי להכיר להם את המקום. היום יש חברה דתית שעוברים לגור בכפר מכל מיני סיבות ויש חיבור בין ילדים חילונים ודתיים ויש גם בני עקיבא". לפני שלוש שנים וחצי, אחרי שנים ארוכות בכפר תבור, עברו בני הזוג כץ לירושלים. את שרביט העשייה הם העבירו לצעירים, "אלה שבאו הגיעו חדורי רצון להתערות בקהילה". הבניין שבו הם גרים היום ברחביה הוא ברובו לא דתי, "אבל היחסים נהדרים". גם היום הוא חושב שצריך לגור ולפעול עם כולם, "זה בדיוק הדבר, לחזור אל העם".

נגה כץ־רפפורט דוברת תנועת אמונה, לשעבר דוברת בכנסת

צילום: חזקי עזרא

"רציתי להגיע לכנסת ולממשלה ולהביא את הקול של השטח אל חדרי הדיונים". נגה כץ־רפפורט

דוברת מחברת

היא הייתה סטודנטית לתקשורת מגבעתיים שנחשפה לראשונה למשפחות העקורים ברגעיהן הכואבים ביותר. ההחלטה לעבוד כדוברת דווקא בכנסת ביקשה לגשר על הפער שגילתה אז בין הנבחרים ובין הציבור

שלי הייתה שיש פער גדול מאוד בין הכנסת ובין השטח. שאם חברי הכנסת היו מכירים את האנשים ומי הם, אם הם היו מגיעים לביקור, הם לא היו מחליטים להוציא אותם מביתם ולהרוס את היישובים". וכן, היא הכירה את המחיר הכבד ששילמו חיילי צה"ל בציר פילדלפי, "ועדיין, היה נראה לי לא הגיוני שאין פתרון אחר".

ואז נבטה בכץ־רפפורט ההחלטה. "רציתי להגיע לכנסת ולממשלה ושם אדאג לא להיות מנותקת ולהביא את הקול של השטח אל חדרי הדיונים". ואכן, כך היא עשתה במשך כמה שנים שבהן הייתה דוברת סיעת הליכוד, דוברת ועדת הכלכלה ודוברת של חבר הכנסת זאב אלקין. בכל התקופה הזאת היא השתדלה להביא את השטח אל הפרלמנט. "לפני כמה שנים כשהיה מס בצורת התקשר אליי אדם זקן מרמת הגולן ואמר לי: המס הזה יהרוג את אשתי, שהיא ניצולת שואה. אנחנו נאלצים ליישב את הגינה שלנו וזה מה שמחייב אותה. מה שלא עשה היטלר יעשה המס הזה. ניסינו להסביר לו שהמס מוטל על כולם וזו התגייסות למען הכלל, אבל הוא לא יכול היה לשמוע. הסברתי לו שזה לא בתחום של ועדת הכלכלה אבל אני אנסה לעזור לו".

כץ־רפפורט יצאה מדלת החדר ופגשה במסדרון את העוזר של יושב ראש ועדת הכספים, משה גפני. הם מצאו יחד סעיף שמחריג ניצולי שואה מהיטלים, החילו אותו גם במקרה הזה, וכך נגמר המשבר המאוד אישי והמאוד קיומי של הזוג ההוא. "אני חושבת שעדיין האתגר הגדול של הכנסת, גם היום, הוא להיות מחוברים לשטח. אז לא היו קבוצות ווטסאפ ולא פייסבוק, וניסיתי להיות כמה שיותר מחוברת למה שקורה".

האם לדעתך במצב התקשורת, הרשתות ומעבר המידע שיש היום, ההתנתקות הייתה יכולה להתרחש?

"תראי, היום מתקיימות הרבה מאוד חסימות כבישים ועדיין המחאה לא עוצרת את הכנסת. אז אני חושבת שגם מחאה כתומה לא הייתה עובדת היום. המחאות שכן עבדו, כמו למשל ארבע אימהות, הצליחו רק משום שהן התקיימו במקביל לגורמים נוספים". ●

"כשאפרנו את הבנות מהגוש מישהי ביקשה איפור של פצע מקליע ואחרת ביקשה איפור של דקירה. אמרתי לעצמי: לא יכול להיות שאלה הילדים פה. איך הם גדלו ככה? חשתי שיש פער גדול מאוד בין הכנסת ובין השטח. שאם חברי הכנסת היו מכירים את האנשים, הם לא היו מחליטים להוציא אותם מביתם ולהרוס את היישובים"

"אני גדלתי בעיר, במרכז הארץ. הגבעות היחידות שהכרתי הן גבעתיים, של העיר שלי", מספרת בחיוך נגה כץ־רפפורט, כיום דוברת תנועת אמונה. המאבק על גוש קטיף תפס אותה כסטודנטית לתקשורת באוניברסיטה וכדוברת אגודת הסטודנטים. הכיוון לעתיד היה תקשורת, אבל הכול היה פתוח. "ואז הגיעו אליי חברים מתא כתום באוניברסיטה (תא שפעל נגד תוכנית ההתנתקות, ע"ל) ואמרו לי שלא מאפשרים להם לחלק באוניברסיטה את הפליירים שלהם. הלכתי לרקטור ולנשיא, שהיו אנשים מאוד חביבים ואוהדים, והתברר שבר אילן שבויה עדיין בפוסט־טראומה של סיפור יגאל עמיר. היא הייתה נתונה לחסדי המל"ג, ובעוד באוניברסיטת תל אביב חילקו חופשי דפי הסברה של שלום עכשיו, בבר אילן לא הייתה אפשרות להתבטא נגד הממשלה". האירוע השני שנחרת בתודעתה היה משאל מתפקדי הליכוד. "אני זוכרת את המרכז שבהר והצביע נגד ההתנתקות ואת אריאל שרון ששם על זה פס. שאלתי את עצמי איך יכול להיות שכל כך הרבה אנשים רוצים משהו אחד והוא עושה משהו הפוך. החוויה השלישית הייתה ההתנתקות עצמה".

כץ־רפפורט לא הייתה מורגלת בהפגנות כלל, אבל כאן היא לא יכלה לעמוד מנגד. היא הסתננה לגוש עם אנשי קיבוץ שנכנסו באמתלה של פינוי החממות של עצמונה והגיעה לסייע לתושבים, שם היא סייעה לאנשים לארוז את ביתם. "התושבים לא עשו כלום מבחינת אריזה, לא היו להם טלוויזיות, הם לא ידעו מה קורה מסביב וגם לא רצו לדעת". ובכל זאת היא ארזה שני בתים, אחד מהם היה ביתם של זוג שנסע ללדת. "הפשטות של הבית הייתה מרשימה. זה היה משהו שלא הכרתי".

אחר כך היא עשתה עם חברה קייטנה לילדי היישוב. "כשאפרנו את הבנות מישהי ביקשה איפור של פצע מקליע ואחרת ביקשה איפור של דקירה. אמרתי לעצמי: לא יכול להיות שאלה הילדים פה. איך הם גדלו ככה? התחושה העמוקה

"ביום ראשון, בטיול, ראינו את הבית, ביום רביעי סגרנו שאנחנו קונים אותו. היינו כל כך להוטים לעשות מעשה ולהתחבר לעם. הגענו בשבת לבית הכנסת, ראינו שיש מעט מאוד דתיים והחלטנו לבנות קהילה שהרעיון שלה הוא קהילת בית הכנסת ולא הקהילה הדתית. מקום שבו כל אחד מרגיש חלק"

את בעצם רוצה לדעת כמה זמן יקח לתקן את בעלך?

"את מבינה איזה טעות עשיתי שהתחתנתי איתו? הייתי צריכה להקשיב לאמא שלי שאמרה לי שהוא לא יוצלח ועסוק בחברים ובעניינים שלו והוא לא טיפוס של משפחה... מה חשבתי לעצמי? שאם נביא ילדים הוא פתאום יתפוס רצינות?" התלוננה רחל

"נשמע שאת ממש מתוסכלת מהקשר" "לא רק מתוסכלת. אני גם כל כך כועסת עליו. הוא מאכזב אותי פעם אחר פעם, לא מתייחס אלי בכבוד, מזלזל בי ליד הילדים, הוא לא לוקח אחריות על כלום בבית, לא עוזר לי, כל הבית עלי. איך למען השם אני לא אכעס עליו?" שאלה

"מה אתה אומר שאולי?" פניתי אליו "אפשר בכלל להגיד משהו אחר כל הדברים האלה שהיא מטיחה בי כבר 30 שנה? אנחנו כבר שנים עוברים מטיפול לטיפול ותמיד אותו סיפור חוזר על עצמו. אז למה שהטיפול הזה יעזור?" אמר שאול בייאוש "אבל אני לא שומעת ממך מה מפריע לך בקשר" שאלתי אותו.

"את האמת, אני כבר מיואש, אז אני מעדיף לא לדבר. "מהיום הראשון שאנחנו ביחד היא לא מפסיקה להאשים אותי, היא מזלזלת בי ומשפילה אותי מול הילדים, אף פעם לא מפרגנת לי, לא מכינה לי מאכלים שאני אוהב ואני מרגיש שמעולם לא היה לה באמת איכפת ממני" אמר

"את רואה למה הבאתי אותו לטיפול הזה? זה חייב להיות טיפול זוגי, רק השאלה כמה לדעתך המצב חמור וכמה טיפולים זה יקח?" אמרה רחל בתחושת ניצחון

"רחל, את אומרת שהבאת אותו לטיפול זוגי אבל זה נראה כאילו הבאת אותו כדי שאני אבדוק מה התקלות שיש לשאול, אעריך כמה חמורות הן וכמה זמן יקח לתקן אותו. אני שומעת את כל הטענות שלכם ובאמת כל אחד מנקודת המבט שלו צודק, אני חושבת שזו אחת מהסיבות מדוע לא הצלחתם להתגבר על הקשיים בכל הטיפולים הזוגיים שעברתם, כי טיפול זה לא בית משפט.

אם תרצו להיפרד ותלכו לבית דין רבני, סביר להניח שהוא יכריע לכף זכות אחד מכם, אבל אתם באתם לטיפול ולהתעסק כרגע בטענות לא יעזור לפתור את הבעיות באמת מהשורש.

קודם כל, חשוב להבין שמה שתוקע את כל היכולת שלכם לטפל בקשר זה העיסוק של שניכם להאשים אחד את השני בלי הפסקה אבל פה נמצא כל הפתרון לבעיה.

כל המקום הזה שאת מאשימה את שאול, מגיע מצורך מאוד עמוק לנקות את עצמך! "לנקות את עצמי? מה? עדיין לא ברור מי אשם כאן במצב שהקשר הגיע אליו? זה

הוא יאלץ לקחת בחירה ואחריות על הקשר עם רחל ולהגיע לנקודת בחירה בה הוא יחליט שהוא שם את כל כוחות הנפש שלו בקשר והוא מכבד את הבחירה שלו בה. כמובן כשהוא יכבד את הבחירה שלו ברחל אז הוא כבר בדרך ממילא יעשה הכל על מנת שהקשר והבית הזה יהיה בית מלא משמעות ושמחה אמיתית.

זה לא באמת משנה את תחושתה, נהפוך הוא, המצב מחמיר ורגשות האשם שלה הולכים ומתגברים וכמובן שזה מגביר את כמות ההאשמות שלה.

התפקיד שלי כמטפלת הוא לעזור לה לחשוף את האשמה האמיתית שפוקדת ומציפה אותה, לגלות מה היא מרוויחה מזה ואיך להצליח להכיל את המקום הזה.

אחרי שהיא תבין שהצורך להאשים את בעלה נועד רק להרגיע את רגשות האשם הקשים שלה ואני נמצאת איתה בכאב האמיתי של חייה היא תוכל לנקות את הנפש שלה מתחושות האשמה האלה. כל עוד היא מעבירה את האשמה למישהו אחר אז כל היכולת שלה להגיע למקום של בחירה בקשר ולהצליח לשנות אותו הוא ממש אפסי, כי הכל תלוי בכך הזוג וזה לא תלוי בה.

ולגבי שאול, גם הוא בתהליך מקביל יצטרך ללמוד להפסיק להאשים את רחל במצב של הקשר שלהם.

כל כך שקוף, אין מישהו שרואה את הקשר שלנו ולא חושב ככה" אמרה

"אני מאמינה שאת מלאה בתחושות אשמה מאוד קשות על המון דברים, החל מזה שלא הקשבת להורים שלך ועד ההתנהלות הלא נכונה בבית והאופן שבו כל הקשר נראה היום.

כל התחושות הקשות האלה מגיעות עם המון רגשות של כאב וסבל שאת לא באמת מצליחה להכיל אותם והדרך שאת מסוגלת להמשיך לשרוד את המצב הזה הוא להעביר באצבע מאשימה את כל רגשות האשמה האלה לשאול. כשאת מאשימה את שאול, את מנקה את עצמך וזה מאפשר לך לשרוד את החיים האלה"

איך אפשר לעזור להם לשים סוף למעברים הבלתי נגמרים האלה ממטפל למטפל? הרי אם רחל היתה מצליחה להרגיש נקייה מאשמה אז המצב יכול היה להשתפר, אבל

חנה דיין - טיפול זוגי ופרטני לנשים
במשברי חיים ברוח הפסיכולוגיה היהודית
קליניקה פרטית במרכז
מטפלת ומייצגת גם בזום ובטלפון
מייל: hanna.tipul@gmail.com
טלפון: 054-4480705
לכל המאמרים: www.hannad.co.il
(טיפול פרטני לגברים ניתן על ידי מטפל)
בהשראת הקורס המרתק של הרב אליהו לוי
קוביית המרחב הזוגית

צילום: לירון מולדובן

דיקלה דיקשטיין גל-עד

47

נשואה למשה ואם לארבעה

תושבת גני טל החדשה

זמרת, מנחה, יוצרת, בעלת המופע 'צומחת מן החולות'

ליטאי. זה היה נשמע לי מופרך ולא קשור, אבל יצאתי. בפגישה הראשונה הסברתי לו למה אנחנו לא מתאימים, אבל הוא בעדינות הוציא את כל הקוצים. באותו ערב ידעתי שמצאתי אותו".

מקימה בית// הם החלו לצאת בראש חודש תמוז וחודש וחצי אחר כך, בתאריך י"ב באב, התארסו. "משה אמר 'ביום שמסמל בשבילך את חורבן הבית - אני רוצה להציע לך שנקים יחד בית נאמן בישראל'. אי אפשר להסביר את ההתרגשות שהייתה".

החצי השני// משה דיקשטיין, בן 52, במקצועו מנהל רכש. "הוא אתגר והוא מרָאָה. הוא הדבר הכי יציב שיש לנו בבית. קרקע בטוחה ואי של יציבות ורוחניות בעולם שלי".

הנחת// ארבעה. גבריאל־יהושע בן 15, אסנת־גיטל בת 13, יהודה בן תשע ומרים בת שמונה, "מתנות קטנות ושיעור מתמיד בשבילי".

מגורים// אחרי שנים של מגורים בירושלים עברה משפחת דיקשטיין הצעירה לגני־טל החדשה, עם שני ילדים ועוד שניים שנולדו שם. "ללכת בשבילים ולהכיר את כולם זה קסם שחזרתי אליו אחרי שנים. כיף לגדל ככה את ילדיי".

מוזיקה// "באיזושהו שלב הרגשתי שמשהו חסר בחיי. כשהבנתי שהמוזיקה, שאני כל כך אוהבת, היא המרכיב החסר, נרשמתי ללימודים בבית

פעולות איבה. "טסנו עשרים חבר'ה, כולם שורדי טרור. פתאום הייתי בקבוצת השוויים. יכולתי לדבר על מה שאני מרגישה וזה היה משהו מרפא".

לא יהיה// כמי שגדלה וחייה בגוש קטיף, המאבק שלפני הגירוש היה בשבילה סוּחַף ומטלטל, ועד הרגע האחרון היא לא האמינה שזה אכן יקרה. "זה היה נראה לי הזוי שכזה מפעל מפואר וחשוב ייהרס ככה סתם. יחד עם זאת, בתקופה שלפני הגירוש הסתובבתי ברחבי הגוש, בים, בין הבתים, בשבילים, והשתדלתי לשאוף לקרבי כל פיסת זיכרון".

הגירוש// "יום הגירוש היה נוראי. זה היה י"ב באב. חיילים בשחור נכנסו אלינו הביתה והודיעו שעלינו לעזוב. הסתובבנו סהרוריים. את תפילת מנחה התפללנו כל המושב יחד בבית הכנסת. אלו היו שעותיים קשות של כבי תמרורים, תפילות מעומק הלב ועצב גדול. אבל אז הרב של המושב, הרב גבי קדוש, נעמד ואמר: אנחנו אוהבים את גוש קטיף, אבל אין ברירה וצריכים לעזוב".

חורבן// "כל המושב עבר לחפץ חיים, ואני חזרתי לדירה השכורה שלי בירושלים. זו הייתה תקופה עצובה מאוד של אבל על חורבן של הבסיס. אין יותר בית ואין לאן לחזור. לאט לאט התאוששתי".

מכירה// כל אותה העת המסע לחיפוש האחד לא פסק. "אמרתי מה יהיה, אני בת 31 ובא לי כבר להקים בית. יום אחד הציעו לי לצאת עם בחור

של ההורים שלי התפרק. אמרתי לקב"ה שאני מנסה הכול ואני יוצאת בלב פתוח. ממש עשיתי את כל ההשתדלות. לאורך השנים היה כאב והייתה ציפייה למצוא את האחד, אבל למרות הקושי והאתגר הייתי אופטימית ובתודעת הודיה גדולה".

הפיגוע// ערב אחד, בספטמבר שנת 2003, ישבה בקפה הלל בירושלים. מחבל מתאבד נכנס למקום ופוצץ עצמו. בפיגוע נרצחו שבעה ישראלים ו־57 נפצעו. "התיישבנו והתחלנו לדבר בנחת, ופתאום בום אדיר ואז דממה למשך עשר שניות, שהתחלפה בצעקות של כאב, בלגן וריח חריף של שרוף".

הטראומה// "בזמן הפיגוע ישבתי עם הגב לכניסה והמשענת של הכיסא ממש הגנה עליי". היא נפגעה בכתף והובהלה לבית החולים שערי צדק. "אני זוכרת שהצוות במיון בכה על ד"ר דוד אפלבוים, מנהל חדר המיון, ובתו נאווה, שעמדה להתחתן למחרת, שנהרגו בפיגוע. אני הייתי בטראומה ענקית, חלשה וכואבת. במשך שבוע קיבלתי אורחים כמו בשבעה".

קמה// "הייתי בפוסט־טראומה. לא הצלחתי לישון כמו שצריך. עברתי שיקום לא קל של שנה. בתוך הקושי ראיתי איך הקב"ה שולח בדרך אנשים־מלאכים שדואגים לי. כולם עטפו אותי. היום אני מעבירה שיחות מחזקות על זה".

הנני// שנה אחרי הפיגוע הוצע לה להצטרף למסע בהולנד מטעם עמותת 'הנני' למען נפגעי

התחלה// לפני 47 שנים ברמת גן, הבכורה מארבעה ילדים. נקראה דיקלה על שם היישוב בימית.

אבא// יקי (יעקב), בן 72. היה חקלאי ומתווך דירות וכיום בגמלאות. "אבא אופטימי בלתי נלאה. גם אם הוא נופל, הוא תמיד קם על הרגליים. בן אדם מאוד חי".

אמא// ברכה, בת 72. במקצועה מורה לספורט ובגוש עבדה במועצה בקרן לפיתוח גוש קטיף. "פעילה מסורה במטה להשבת הבנים. מתפללת כל הזמן על עם ישראל ועל הילדים. יש לה עברית מושלמת. מאוד מוכשרת ואומנותית".

המעבר// בגיל ארבע עברה עם משפחתה למושב גני־טל שבגוש קטיף. "זוכרת איך יצאתי מהרכב וישר הלכתי לחפש חברים. הכול מסביב היה חול וחול. זה לגדול סמוך לחוף הים, מסביב חממות, סוסים, במשפחתיות מאוד גדולה".

שרה// כילדה אהבה לשיר ולרקוד. "גדלנו במושב מפרגן ומחבק ברמות אחרות. תמיד אהבתי לשיר ולהציג. בכל פעם שהגיעה אומנית מוכרת עליתי לשיר. כך יצא ששרתי גם עם רבקה זוהר וגם עם נורית הירש".

מעצבות// "למדתי באולפנת נווה דקלים ואחר כך באולפנת הרב בהר"ן. אלו היו שנים מדהימות של חסד וצמיחה. הכרתי חברות מקסימות. באולפנה גם היה אולפיומן, במה לכישרונות צעירים נשיים. כל כך נהניתי לעלות לבמה ולהופיע. וגם, באולפנה הדת הפכה למשהו אחר, משהו שחושבים עליו, מתעמקים בו ובחרים בו מרצון. הקב"ה נהיה פתאום קרוב ומושג".

המשבר// כשהייתה בת 19 הוריה פירקו את החבילה והתגרשו. באותה שנה יצאה לשירות לאומי כקומונרית בסניף בני עקיבא נווה צוף. "גרתי ביישוב וכמעט לא יצאתי בשבתות הביתה. המשפחות ביישוב מלאות אהבה. הייתה לי משפחה מאמצת, משפחת לוברמן, והם היו לי בית בשנה הלא פשוטה הזאת".

תיאטרון// בהמשך למדה במכללת אמונה בחוג לתיאטרון. "שמעתי מחברה על חוג חדש לתיאטרון לבנות דתיות שנפתח. זו הייתה מגמה פורצת דרך. עד אז לא הייתה הכשרה לתיאטרון נשי ורבקה מנוביץ', מייסדת החוג, החליטה לפתוח את העולם הזה של יצירה ובמה גם לבנות דתיות מוכשרות. זו הייתה ממש מהפכה".

מלמדת// "רוב בוגרות החוג הפכו בסיום הלימודים למורות לתיאטרון וגם אני נשאבתי לזה ולימדתי תיאטרון בבתי ספר. פיתחתי שיטה משלי להצגות סוף שנה מתוך היכרות אישית של התלמידים. אני עושה את זה המון שנים".

עיתונאית// מהוראת תיאטרון עברה לעולם העיתונות. "בזכות חברה שפתחה בפניי עולם חדש הפכתי למבקרת תיאטרון בעיתון מקור ראשון. בהמשך זה התרחב והייתי גם מבקרת מסעדות וכותבת כתבות. הייתי עיתונאית במשך 18 שנה. הבסיס שלי זה עולם התרבות והיצירה, אבל נגעתי בעוד המון תחומים".

ריוקות מאוחרת// מבחינה מקצועית היא הלכה והתפתחה, אבל השנים חלפו ועדיין לא זכתה להכיר את החצי השני. "כל הזמן הייתי בחיפוש. זה היה לי מאוד חשוב, בטח אחרי שהבית

UNIVERSE

מספר 1 באיכות ובביצועים

בס"ד

מיחם הפלא

למיים קלים ובטוחים יותר!
בטיחותי, עוצמתי וחסכוני יותר!

יומטית למצב שמירת חום

ינה עוצמתית

מ"מ, דפנות קרות

חום

משליש ממיחם רגיל

עם גנרטור

מאושר מהדריין

נורלייט בע"מ

יבוא ושיווק מוצרי חשמל

לפרטים *5419

www.universe.co.il

מאושר לשימוש

ופטור מטבילה

ומהגלה

המיחם היחיד

שעבר את הבדיקות

המחמירות של מוסד

"משמרת השבת"

ב"ה

וְשָׁלַמְנוּ יָמֵי אֲבֹלָהּ

במלאת שנה להסתלקותו של
אישי, אבינו, סבנו, אחינו, מורנו ורבנו האהוב

הרב הלל פלסר זצ"ל

נקיים ערב לימוד וזכרון

יום שני, אור לכ"א במנחם-אב תשפ"ג
בבית המדרש של תלמוד תורה מורשה
רחוב אלקבץ 52 ירושלים ת"ו
19:30 התכנסות • 20:00 ערבית ופתיחה

בבנין ציון וירושלים ננוחם

רבקי גולדפינגר

rivki@besheva.co.il

במגרש הביתי

בוקר טוב

קמה בשעה 6:20, פילאטים מזרון או קפיצה
בדלגית, שולחת ילדים למסגרות, מתפללת,
"יש לי רשימה ארוכה של רווקים ורווקות
שאני מכירה ומתפללת עליהם. אחר כך
מתחיל הבלגן. כל יום שונה מקודמו: חזרות,
לימודים, שיווק, פגישות".

השבת שלי

"מתנה. משפחה, מנוחה, תפילה, מטעמים,
שיחות נפש וספרים".

פאילאוס

"אוהבת את שנות ה'70-90, הרבה ישראלים:
דני רובס, ריטה, יהודית רביץ. חולה על ג'אז".

צלילי אופת

תמר שוקרון, המחנכת שלה בכיתות ב'-ג',
"ההוראה היא מקצוע נשגב מבחינתי. תמר
ראתה כי ובחברותיי רק את הטוב והעצימה
והגדילה אותו. היא נטעה בי כוחות ואמונה
לשנים ארוכות".

משאלה

גאולה. "לא פשוט לחיות בדור המשיח. אני
רוצה בהירות ולהרגיש את טובו של הקב"ה".

מפחית אותי

"מה שקורה עכשיו במדינה. שנאת חינוס
והחלשה של העם, והאויבים שלנו שמביטים
עלינו. אני מפחדת ממה שהם זוממים לעשות
לנו בחולשתנו".

בשאלה נפולה

"אני רוצה לקום כל בוקר ולהרגיש שאני
עושה את השליחות שלי בעולם".

הספר מזמור. שם, כמו רבי עקיבא בשעתו, למדתי
מהתחלה לנגן על פסנתר, לקרוא תווים, אקורדים,
קצב, עמידה על במה ופיתוח קול".

לחזור // "אחרי שנה שבה למדתי עם דין דין
אביב וחמי רודנר, התחלתי ללמוד כתיבה והלחנה
אצל מיקה קרני. היא הוציאה ממני לחנים שבכלל
לא ידעתי שקיימים בי. באחד השיעורים נולד השיר
'לחזור', שכתבה יעל הרמתי, והוא שיר געגועים
לגניטל ולגוש קטיף. בעצם ממנו נולד המופע
שלי".

המופע // "צומחת מן החולות" הוא מופע
יחיד מוזיקלי מרגש שבו היא משתפת בסיפור
חייה ובגעגוע לבית ילדותה שבגוש קטיף,
לנופים ולריחות. היא כתבה, ביימה, משחקת
ושרה, מופיעה ברחבי הארץ ובאולפנות. "זו
שליחות וזכות בשבילי להחיות את זכר גוש
קטיף, ואני שמחה לראות את הקהל מתרגש
איתי".

נענוע חי // "12 שנה אחרי הגירוש ביקשו
ממני להעביר שיחה בתור בת הגוש. בזמן שלמדתי
במזמור, השיחה הפכה למופע מוזיקלי שמספר את
סיפורו של גוש קטיף על היופי שלו, החיים המלאים
והתוססים שלו והתובנות. המופע מרגש וכואב, אבל
הוא גם מופע של צמיחה ותקווה".

אם זה לא היה המסלול // "הייתי
שמחה לעבוד עם תיירים או עולים חדשים".

להיות אמה של בנות צלפחד

גורם למיעוט יחסי של פגיעות מהסוג הזה. פעמים רבות אני נשאלת על נישואין לקרוב משפחה בדרגה מסוימת. האם ישנן בדיקות שיכולות לאתר סיכון יתר? מתברר שיש. הבדיקות הגנטיות המקובלות ב'דור ישרים' או בסל של קופות החולים הן התשתית הראשונית שכל זוג צריך לבדוק לפני היריון. ב'דור ישרים' לא נבדקת למשל נשאות לאיקס שביר, גם כי זה פחות קשור לשידוך ויותר לנשאות של האשה, וגם בגלל שנבדקות רק מחלות אוטוזומליות רצסיביות, זאת אומרת שצריך שני בני זוג נשאים כדי שיוולד חס ושלום ילד חולה. אבל כשמדובר בבני דודים מדרגה ראשונה יש להניח שתהיינה יותר הפרעות כרומוזומליות בצאצאים עקב האדרה של מוטציות שיש במשפחה. את זה רואים אצל משפחות ממוצא ערבי, ששם יש הרבה נישואי קרובים ובעקבות כך אנחנו מוצאים מחלות תורשתיות רבות. כשמדובר בקרובי משפחה, חשוב לעשות השתדלות יתרה לשלול נשאות משותפת לכמה שיותר מחלות תלויות מוצא, עקב הסיכון הסטטיסטי הגבוה.

הורים, זו לא אשמתכם. עוד מבט חשוב על נושא הרווקות הוא המבט ההורי. אני מניחה שאשת צלפחד לא ליקקה דבש. היא נשארה אישה אלמנה עם חמש רווקות מבוגרות בבית, חסרת אמצעים כי בעלה מת ואין לה בנים שיירשו את נחלת האב. בוודאי התפללה לבן זכר בצעירותה, אבל אז לא היו טכנולוגיות של הפריה חוץ-רחמית ובחירת מין העובר באבחון טרום-השרשתי. וכך, כשהתאלמנה, היא התמודדה עם איום קיומי. אני מניחה שהיא עשתה עבודת מידות כדי לא לשקוע ברחמים עצמיים, וגם התמודדה עם הרווקות של הבנות בצורה מיטבית. האם העירה להן, רמזה רמיזות לא תואמות? האם דיברה איתן על השעון הביולוגי המתקתק? אולי היא נמנעה מכך, אבל השכנות והדודות - אוי, הדודות. אז לא הייתה אפשרות לבצע שימור פריון, תהליך שיכול לתת עתודה לצאצאים בגיל מבוגר. איך היא עשתה זאת? הייתי שמחה לפגוש אותה ולשוחח איתה על כך ולקבל ממנה כלים.

בינתיים, רחלי הומינר, מייסדת אתר ההיכרויות 'הבאר', העבירה במבוא חורון שיחה מדהימה בנושא הורות לרווקים בדורנו. יצאנו עם פק"ל של תובנות והנחיות לפעולה. ראשית - זאת לא אשמתנו. אין מה לנבור בטעויות שעשינו. להוריד קצת פרופיל זה בוודאי לא יזיק. שנית - להבין שהמסע הזה מדויק לרווקה שלנו. זה לא קורה בטעות, וזה יוביל אותה לזוגיות טובה הרבה יותר. שלישית - להבין שהיא לא משתפת כי היא חוששת להכאיב. זה לא נגדנו. אבל אפשר וכדאי לשאול אותה בשעת רצון האם יש דבר שהיא תרצה שנעשה בשבילה. ועוד - לא לוותר על האופטימיות ועל העין הטובה, לתת לה הרגשה שזה יכול להגיע בכל רגע נתון. בסך הכול מדובר בטלפון אחד שישנה את חייה.

גנים הונגריים בריבוע. נישואי קרובים זה לא דבר נורא בעיניי. סבא רבא וסבתא רבתא שלי היו בני דודים ראשונים, והייתה להם משפחה גדולה במיוחד עם מאות צאצאים, רובם נטבחו בשואה. אבל סבא שלי וחלק מאחיו שניצלו נהגו לספר לנו תמיד שחדות המוח, חוש ההומור, השוויבות, המקוריות, וגם הפתיל הקצר שהיו אופייניים למשפחה, הם תולדה של גנים הונגריים משותפים עם מכפיל כוח... ●

אשת צלפחד לא ליקקה דבש. אלמנה עם חמש רווקות מבוגרות בבית, חסרת אמצעים כי בעלה מת, ואין לה בנים שיירשו את נחלת האב. אני מניחה שהיא עשתה עבודת מידות כדי לא לשקוע ברחמים עצמיים, וגם התמודדה עם הרווקות של הבנות. האם העירה להן, רמזה רמיזות לא תואמות? האם דיברה איתן על השעון הביולוגי המתקתק? הייתי שמחה לקבל ממנה כלים

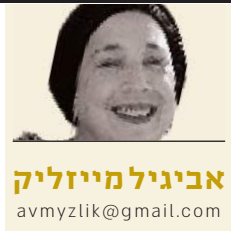
התוכנית לייבוש הביצה. זאת הייתה אהבה שאינה תלויה בדבר. מתנת האירוסין שלי הייתה מאוד מקורית - את הטבעת החליף ספר האגדה, ולא הייתה מאושרת ממני. אבל מאז עברו מים רבים בירדן, וכמה ארוך ומפותל הוא המסע בשביל רבים עד שסוף סוף מגיע שלב הטבעת.

"משחררים את הטבעת" - כך נקרא מסמך התנעה לאיגום והקצאת משאבים לתוכנית קואוצ'ינג וייעוץ לרווקי ורווקות המגזר הדתי, יוזמה שבניתי עם אבינעם הרש לפני כעשור. הרציונל היה פשוט: בניגוד למגזר החרדי שבו מנגנון ההיכרויות מובנה וספוג ב-DNA החברתי של המגזר, ובניגוד למגזר החילוני שבו תפיסת הנישואין ממילא פתוחה יותר ומלחיצה פחות, רווקי המגזר הסרוג נופלים בין הכיסאות והולכים לאיבוד. עשרות אלפי רווקים ורווקות שמאיישים את הביצות של גבעת שמואל, קטמון, נחלאות ותל אביב, מתוכם אלפים מעל גיל ארבעים, רויי מאות דייטים וקשרים שלא הבשילו לחתונה, מחכים לטוויסט ולשינוי בעלילה, מתוך ידיעה שהגורם הקבוע הוא חומר הגלם האנושי שלא הולך להשתנות.

מה כן יכול להשתנות? תפיסת העולם והמקום שממנו הם מגיעים. אנו מאמינים שבעזרת אימון זוגי, תורני או פסיכולוגי נכון ומדויק יוכלו רווקי ורווקות המגזר לקבל כלים ומיומנויות חשובים והכרחיים שיעזרו להם לגשת לכל מערכות היחסים והקשרים שלהם ממקום בריא, נכון ואפקטיבי יותר. איך זה אמור לפעול? לשם כך חשבנו על שני מסלולים. הראשון - הקצאת תקציבים וכספים ממשלתיים שיסבסדו לרווקים ולרווקות שני ערוצים מקבילים: סמינריונים וסדנאות מושקעים ואיכותיים במחיר מסובסד שבהם ייחשפו למרצים, מדריכים זוגיים, קואוצ'רים, יועצים ויועצות. פרט לכך, בסמינריונים עצמם יתקיימו ערבי היכרויות ייעודיים. והמסלול השני - שוקרים לייעוץ והדרכה שיחולקו להם במחיר מסובסד. אנו מאמינים שהאסטרטגיה הזאת תוכל להוביל לפריצת דרך בתחום הרווקות ולקדם משמעותית את שיעור מערכות היחסים שיבשילו לכדי קשר של קיימא. לצערי, בשל מגבלות עומס וזמן, לא הצלחנו למנף את הפרויקט. הלוואי שיימצא מי שירים את הכפפה שממתינה לסייע לאלפי רווקים.

בני דודים יכולים להתחתן? חמש בנות צלפחד יצרו תבנית של פמיליזם בריא, או כמו שנעמה זרביב, יושבת ראש תנועת שוברות שוויון, מגדירה: פמיניזם משפחתי. למרות שהן היו יתומות ומבוגרות וחכמות (תנאי פתיחה לא מוצלחים במיוחד), הן נבחרו על ידי בני זוגן בזכות תכונותיהן הנעלות. לפי המדרש הן נישאו וחיו באושר ובעושר שנים ארוכות. יש לי הקימו בתים גדולים וחיו באושר ובעושר שנים ארוכות. יש לי לא מעט תהיות מקצועיות על הילודה המאוחרת הזאת - הפריון וההישרדות ההריונית של נשים בגילים כאלה, היכולת שלהן להניק, ובעיקר הסבלנות לגדל את דור העתיד בגיל מבוגר. מופלא בעיניי. אבל אם דרשת חז"ל היא - נקבל.

ומה עם בריאותם של הילדים שנולדו? למרות נישואי הקרובים בתוך שבט מנשה, אין אנו שומעים על פגמים בריאותיים שהתגלו במשפחות בנות צלפחד. בעידן המודרני למדנו שנישואי קרובים אינם רצויים מבחינה רפואית. הקרבה הגנטית בין שני בני הזוג עלולה לגרום לעלייה במספר המחלות הגנטיות או המומים התורשתיים, ואילו כאשר הנישואין מתרחשים בתוך קבוצות רחוקות יותר זו מזו מבחינה משפחתית, הגיון הגנטי

אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

חולי אהבה

דווקא בבית החולים הצליחה חברתי להמיס את חומות השנאה ששוטפות את הישראליות בימים אלו, ולגרום לשכנתה לחדר לראות את המגזר המושמץ בעיניים אחרות

בימים הסוערים והמרירים שעוברים עלינו, ובמיוחד בזמן הזה, הקשה ביותר בשנה, קל ליפול למחשבות של תסכול, ייאוש ומרירות. הנה גם היום אנו רואים מחלוקת ופירוד ושנאת חנם, עדיין לא למדנו שום דבר. הנה עדיין חורבן מסביבנו, ויצר הרע נהנה להחליש ולהפיץ עוד ועוד מראות ואמירות של רע.

שמעתי פעם משל מאחד מגדולי החסידות על הזמן הזה שאנו חיים בו. בזמן הזה עם ישראל עובר בירור ממש כמו הקמח, שתהליך הטחינה שלו דורש הרבה מאוד ניפויים כדי להפריד את המוץ מהחיטה. הניפוי הסופי נעשה בנפה - אז הקמח נופל למטה דרך החורים של הנפה הישר לתוך הקערה, ואילו הפסולת שנותרת למעלה בנפה צוחקת עליו: תראה איך ירדת, תראה מי נמצא למעלה ומי למטה! אך למרות שנראה לרגע שהיא זו שניצחה - בעוד זמן קצר כל הפסולת הזאת תיזרק לפח ואילו הקמח יהפוך לחלה לשבת.

כך גם כוחות הרע שמנסים ולהחליש את עם ישראל וצוחקים עלינו עד כמה המצב שלנו ירוד - בקרוב ממש ייזרקו לפח. וכל הטוב, האור, היופי האמיתי של העולם - ישוב למקומו הנכון, ויוכיח שלמרות מה שנראה בחוץ - בשורה העם הזה הוא משהו אחר לגמרי! סיפור מדהים אחד, טרי ומרגש, ששמעתי מבעלת המעשה, מוכיח את האמת הפשוטה הזאת.

"תפילה? לא תודה"

"מצאנו את עצמנו בבית חולים עם בני הקטן. דלקת בתוספת הפכה לניתוח, והוא נאלץ להתאשפז במחלקה להתאוששות. במיטה הסמוכה בחדר שכב תינוק קטן ומשפחה מודאגת מקיפה אותו מסביב לשעון. ככל הנראה, המראה החסידי שלי ושל בני ושאר בני המשפחה שהגיעו לבקר לא כל כך מצא חן בעיני המשפחה השכנה, שלבושם העיד עליהם שאינם שומרים מצוות. הם שלחו אלינו מבטים זועפים פעם אחר פעם ולא הסתירו את מורת רוחם מהשכנים שקיבלו לחדר. למרבה הצער מצבו של בנם הפעוט נראה היה מורכב מאוד, ורוב הזמן הם היו טרודים בדאגה ובקשיים הכרוכים במחלה שלו. אך בכל אופן הם הצליחו להבהיר לנו מדי פעם את דעתם על ה'דוסים' שממול..."

החלטתי להתעלם מכך ותיאירתי לעצמי שהצער והמתח בגלל המצב שהם נמצאים בו, בנוסף להסתה הקשה שמתחוללת כעת בתקשורת, רק מעצימים את ההסתייגות שלהם מאיתנו. ניסיתי להציע עזרה, לקנות בשבילם משהו, לסייע בכל דבר שצריך, אך הם דחו אותה במורת רוח. 'אולי לפחות אוכל להתפלל על הבן שלכם? אני ממילא אומרת תהילים ואשמח להוסיף את שמו לתפילות'.

האמא הסתכלה עליי במבט מותש. 'אני לא מאמינה בזה, אז באמת אין צורך. תודה'.

משום מה החלטתי להתעקש, דבר שלא כל כך מתאים לי. 'מה אכפת לך? אם לא יועיל בודאי לא יזיק, אני ממילא מתפללת על רשימה של אנשים חולים, אשמח להזכיר גם

את השם של התינוק שלך'. היא הביטה עליי שוב בתמיהה, ולבסוף אמרה בקול שמבהיר לי את דעתה על המושגות שהתנחלה לה בחדר: 'טוב, אם את כל כך מתעקשת, אז קוראים לו יניב מאור בן...'. 'יניב מאור בן מיכאלה', השלמתי את השם לפני שהיא סיימה אותו.

'כן!!! נכון, איך ידעת?' הביטה בי האם המומה. בלי מילים הגשתי לה את הרשימה של השמות שהצמדתי לסידור שלי ובה שמות של חולים לתפילה, בהם גם שמו של התינוק שלה. 'אני לא מבינה, אני לא מכירה אותך, לא ראיתי אותך בחיים! איך יכול להיות שאת מתפללת על הילד שלי?' האמת שגם אני הייתי בהלם. את השם הזה קיבלתי לפני שבוע, וממש הופתעתי איך בהשגחה פרטית הגעתי בדיוק לחדר של התינוק שעליו התפללתי.

'לא רק אני מתפללת עליו', אמרתי לאישה שעמדה מולי, 'אם בעלי ועוד אנשים רבים בבית הכנסת שלנו מזכירים את השם שלו. אחת מהנשים בקהילה שלנו היא אחות שעובדת כאן, בבית החולים הזה, והיא מעבירה לנו פעמים רבות שמות לתפילה, במיוחד של חולים שנראה שאין מי שיתפלל עליהם. לפני שבוע היא העבירה את השם של בןך ומאז כל הקהילה שלנו מתפללת עליו'.

'לפני שבוע?' מיכאלה הביטה בי המומה, לא מצליחה למצוא מה לומר. היא הסתובבה לעבר הילד שלה ושתקה במשך זמן רב. גם אני הייתי די נבוכה מהמצב ולכן חזרתי לשבת ליד בני, פתחתי את התהילים והמשכתי להתפלל.

פתאום התינוק התאושש

כעבור שעותיים מיכאלה התקרבה אליי, הציעה לי שתייה קרה ושאלה איך קוראים לי. 'שירה', חיייתי והודיתי לה, השתייה דווקא הייתה במקום. ראיתי שהיא מאוד נבוכה והצעת לי לשבת ליד. 'כל כך קשה להיות כאן עם ילד חולה', אמרתי לה כדי לנסות לשבור את המתח. 'אין לך מושג עד כמה. המצב שלנו ממש לא פשוט ובהתחלה הרופאים רק ייאשו אותנו. אבל פתאום, בערך לפני שבוע, משהו השתנה והם התחילו לתת לנו תקווה'. 'איזה יופי! ברוך השם' חייכתי.

'את לא מבינה מה עשיתי לי...' נאנחה מיכאלה. 'כשנכנסת לכאן עם השבים על הראש והפאות של הבן שלך ממש כעסתי. אני הולכת הרבה להפגנות לאחרונה, והדבר האחרון שהייתי צריכה מול העיניים זה אנשים כמוך, משתמטים, אוכלי חנם, פנאטים, חשוכים. ופתאום את באה ומספרת לי שכבר שבוע את מתפללת על תינוק שאת לא מכירה, את וכל האנשים בבית הכנסת שלך. ובדיוק לפני שבוע... הכול השתנה לינייב שלנו. ועכשיו, עכשיו הכול השתנה לי...'

דמעות זלגו מעיניה של מיכאלה והיא לא הצליחה להמשיך לדבר. לחצתי את כף ידי, אמרתי לה שאני מבינה ושוזה בסדר, היא לא צריכה להמשיך. אני שמחה שיניב מרגיש טוב יותר ובעזרת השם הוא יחזור הביתה במהרה, בריא ושלם. מיכאלה הביטה בי בעיניים מלאות דמעות ואמרה מילה אחת, לא הגיונית בכלל: 'אמן!!!' ●

"אני לא מבינה, אני לא מכירה אותך, לא ראיתי אותך בחיים! איך יכול להיות שאת מתפללת על הילד שלי? האמת שגם אני הייתי בהלם. את השם הזה קיבלתי לפני שבוע, וממש הופתעתי איך בהשגחה פרטית הגעתי בדיוק לחדר של התינוק שעליו התפללתי"

חטיף פצפוצים ואגוזים של נתן

בני נאלץ להפסיק לאכול ממתקים תעשייתיים. למזלנו הרב הממתק הזה אהוב עליו מאוד. יש לו מרקם נפלא וטעם ממש נהדר, ולמי שאוהב אגוזים זהו חטיף לא פחות ואולי גם קצת יותר טעים מזה שבחנות.

כ-10 חטיפים

זמן הפקאה: 20 דקות

זמן קלייה: 5 דקות

דרכת קושי: קלה פלוס

מצרכים:

200 גרם שוקולד מריר איכותי
כף חמאה או מנ מן זית

כוס פצפוצים אורז

כוס אגוזי לוז

חצי כוס אגוזי מלך

8 תמרים מלך מ'א'פ'ס

2 כפות סילאן

2 כפות קרם קוקוס או מנת מתוקה

כף מנ מן זית או מנ רש

מחממים תנור לחום של 180 מעלות. קולים את אגוזי הלוז במשך 5-6 דקות, עד שהקליפה שלהם סדוקה והם מזהיבים קלות. מוציאים ומצננים, ומשפשפים את האגוזים בתוך מגבת כדי לקלף אותם. מעבירים חצי מהאגוזים למעבד מזון וטוחנים אותם עד לקבלת ממרח אחיד. מוסיפים את התמרים, הסילאן, קרם הקוקוס והשמן וממשיכים לעבד לממרח אחיד. מוציאים ומעבירים לקערה. מוסיפים את הפצפוצים, קוצצים את יתרת אגוזי הלוז ואגוזי המלך ומוסיפים. מערבבים הכול יחד ומשטחים למלבן בעובי 2 סנטימטרים. מעבירים למקפיא לשעה.

מצפים את החטיף: בסיר קטן שמים את השוקולד כשהוא שבור לקוביות ומוסיפים חמאה או שמן. ממסים על אש בינונית תוך כדי בחישה ומסירים מהאש. מוציאים את הפצפוצים מהמקפיא וחותכים לאצבעות ברוחב 2 סנטימטרים ובאורך 10 סנטימטרים. טובלים את האצבעות בשוקולד עד שהן מצופות לחלוטין ומניחים על רשת מעל צלחת כדי לאפשר לשוקולד לטפוף. מחזירים למקפיא וכעבור 5 דקות מוציאים, לוקחים כפית מהשוקולד המומס ומקשקים פסים על החטיף כדי ליצור מראה נאה. שומרים במקפיא עד להגשה.

שנה ראשונה חנים לבוגרי צבא ושרות לאומי

הלימודים מתחילים באלול, ההרשמה עומדת להסתיים!

סליחה, כבר נרשמתם?

הירשמו עכשיו כדי שבאלול גם אתם כבר תלמדו

תואר שני Master

- כריית מידע DATA MINING

- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו אופטיקה

- מידענות טכנולוגית בבריאות*

חדש Health informatics

- סיעוד- התמחות בגריאטריה, בטיפול תומך

הפקולטה לניהול B.A.

- חשבונאות ומערכות מידע
- מנהל עסקים - שיווק דיגיטלי
- מדע הנתונים
- משאבי אנוש

הפקולטה למדעי החיים והבריאות

- סיעוד B.S.N.
- הסבת אקדמאים לסיעוד B.S.N. **חדש**
- ביואינפורמטיקה B.Sc.
מוכר להמשך לימודים לתואר ברוקחות של האוניברסיטה העברית

הפקולטה להנדסה ומדעי המחשב B.Sc.

- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו-אופטיקה
- הנדסת חשמל ואלקטרוניקה
- הנדסת תוכנה
- הנדסת תעשייה וניהול
- מדעי המחשב

המכינה לאקדמיה

מכינת רענן | מכינה חלואה

*תואר של האוניברסיטה העברית

מערך מלגות נרחב

אחוז השמה גבוה

מסלול בית-מדרש / מדרשה

ימי לימוד מרוכזים

מבחן תיל או פסיכומטרי

קריאה אחרונה למעוניינים להתחיל את לימודיהם לשנה"ל תשפ"ד